

SEPTEMBER

2010

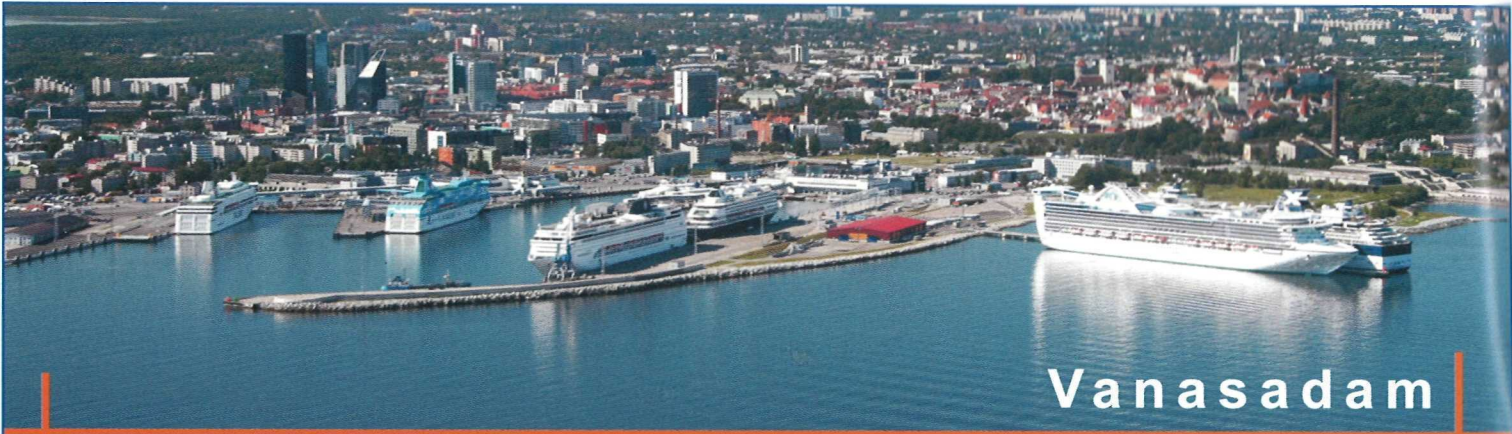
ORIENTTEKSTIJA ORIENTTEKSTIJA

36-119

nr.3 / 119

TÕNIS ERM võitis MMil hõbemedali

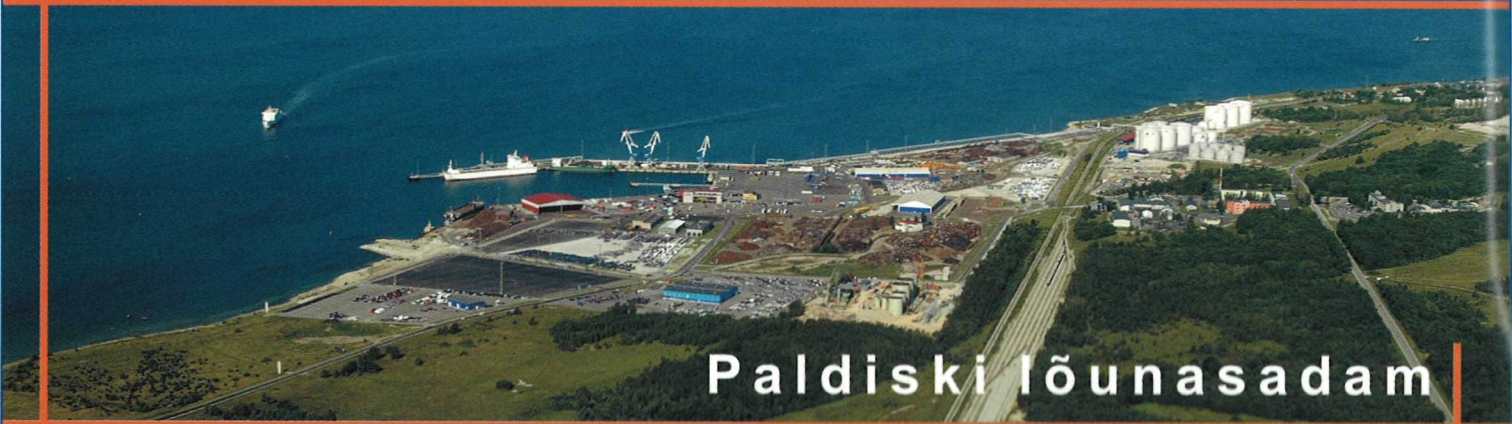
Vanasadam

Muuga sadam

TALLINNA SADAM

laevade lemmik

Paldiski lõunasadam

Paljassaare sadam

Saaremaa sadam

SISUKORD:

- 4 Leho Haldna valiti IOFi asepresidendi
- 4 Eesti-Läti orienteerumislīga
- 5 Suusaorienteerumine kandideerib 2018. a taliolümpiamängudele
- 5 Jukola lummuses
- 7 Tõnis Erm võitis MMil hõbemedali
- 9 Hõbe!
- 11 EOL noortelaager
- 12 Fotokonkurss
- 13 Orienteerumisjooksu MM Trondheimis
- 20 Üliõpilaste MM Roots
- 21 Metsameeste EM
- 22 Kalender
- 23 Mägedest leitud medal
- 30 Bike Xdream toimub teist korda
- 32 Tuhandekesi Roots
- 34 Võsast välja
- 36 Rajameistrivõistlus 2010
- 38 EMV sprint - kuidas paremini?
- 39 Juhatuse otsused

Esikaanel: Tõnis Erm MMi autasustamispjedaalil. Keskel Adrian Jackson ja paremal Anton Foliforov.

Foto: Margus Hallik

Järgmine Orienteeruja ilmub: nr 4/120 oktoobris

2010

Väljaandja: Eesti Orienteerumislüüti
www.orienteerumine.ee

Peatoimetaja: Arvo Saal, tel 5531 235 arvo@joud.ee

Toimetus: ajakiri@orienteerumine.ee
Sixten Sild, Maret Vaher, Jürgen Einpaul,
Mihkel Järveoja

Keeletoimetaja: Aili Miks

Küljendaja: Riju Johanson

Kojukanne: Eesti Post

Tellimine: Eesti Orienteerumislüüti
eol@orienteerumine.ee, tel/faks 6398 681

Tellimishind 2010. aastaks 220 krooni. Arveldusarve:
10220034030010 Eesti Ühispank

Toimetusel on õigus kirju ja kaastõid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. Kaastõid ei retsenseerita ega tagastata.
Toimetus ei vastuta kuulutuste ja reklaamide sisu eest.

Ajakiri Orienteeruja ilmub 6 korda aastas.

Ei saa me läbi **Lätita...**

Läti pealinn Riia on ammusest Laegadest olnud eestlaste jaoks oluline tõmbekeskus. Koguni nii oluline, et Eesti rahvalaulude antoloogia kohanimede registri andmetel on rahvalauludes kõiki Eesti linnu kokku nimetatud vähem kui Riia!

25 aastat tagasi toimusid orienteerumisjooksu Eesti meistrivõistlused esmakordselt väljaspool Eesti piire – lõunanaabrite juures tehnilisel Branti maastikul Smiltene ja Cesise vahel. Eelmisel aastal pidasime oma lühiraja ja teatejooksu meistrivõistlused maha Riia külje all. Kes osalesid, jäid rahule, kuid keegi ei osanud siis arvatagi, et meie läbikäimine Läti ja lätlastega saab õige pea sootuks suuremad mõõdmed. Nüüd, veidi enam kui aasta hiljem, on Eesti ja Läti Orienteerumislüüdi Euroopa Regionaalse Arengufondi Eesti-Läti programmi toel käivitanud kaheaastase koostööprojekti. Projekti nimi on Eesti-Läti orienteerumislīga ja selle raames hakkavad juba eeloleval talvel toimuma orienteerumisvõistlused, kus eeldatavasti osaleb aktiivsem osa nii Eesti kui ka Läti orienteerumiskogukonnast. Teoreetiliselt võiks neil üritustel olla 1000-1200 osalejat. Projekti lähema tutvustuse leiab käesolevast ajakirjanumbrist eraldi artiklist.

Olen juba ette kindel, et meie klubide ja orienteerujate aktiivse kaasalõomise korral tekib meil planeeritud tegevustes rohkesti uusi ideesid, kerkivad esile uued eestvedajad ja orienteerumispisik nakatab hulgaliselt uusi harrastajaid. Selle eelduseks on aga, nagu äsja öeldud, – klubide ja/või üksikisikute initsiatiiv kohtadel. Nagu varasemate koolikaardiprojektide raames, nii on ka nüüd vaja orienteerujaid, kes kontakteeruvad koolide ja kohalike omavalitsustega, leiavad positiivselt meelestatud õpetajad, õpilased ja ametnikud ning tekitavad neis huvi maailma parima spordiala vastu.

Erinevalt varasematest koolikaardi projektidest annab uus projekt meile võimaluse kaasata uued harrastajad kohe ka suurematele võistlustele – Eesti-Läti liiga võistlustele. Muidugi ei ole nad veel valmis startima tehnilisel rajal, kuid spetsiaalselt planeeritud tehniliselt lihtsal rajalgi on hoopis põnevam startida kui käimas on tõeliselt suur orienteerumispidu ja metsas sõelub palju omasuguseid. Me teame ju, et alles sellises õhkkonnas saab algaja tunnetada seda "õiget" orienteerumise mekki. Kujukaks näiteks sellest on ka EOLi presidendi muljed Jukola teatejooksult, mida võite samuti lugeda käesolevast numbrist.

Peale uute kvaliteetsete kaartide ja võistluste soovime ühisprojekti raames vahetada naabritega ka kogemusi ja teadmisi. Meil on kummalgi valdkondi, milles ühel poolel on teisele poolele palju õpetada. Näiteks teerajaorienteerumises oleme meie alles lapsekingades, kuid Lätis on Jānis Bergsi asjatundlikul eestvedamisel käima tõmmatud terve võistluste karussell ning neid kogemusi jagavad nad meelsasti meiega. Samas on lätlased väljendanud huvi meie suusaorienteerumisalase oskusteabe vastu.

Meil on muudki, milles võime naabritele eeskujuks olla. Käesoleva juhtkirja kirjutamise ajal on Läti lühiraja MV toimumisest möödunud enam kui ööpäev, kuid tulemusi ei leia internetist ka tikutulega otsides, rääkimata siis veel online vaheaegadest ja tulemustest.

Tere tulemast Eestisse, läti sõbrad!
Laipni lūdžam Latvijā, igauņu draugi!

Leho Haldna valiti IOFi asepresidendiks

Norras toiminud Rahvusvahelise Orienteerumisföderatsiooni (IOF) Peassambleel valiti tartlane Leho Haldna organisatsiooni asepresidendiks. IOF nõukogu juhiks ehk presidendiks valiti tagasi rootslane Åke Jacobsson.

Leho Haldnast sai üks kolmest asepresidendist inglase Brian Porteous'i ja šveitslase Marcel Schiess'i kõrval. IOFi 11 liikmeline nõukogu valitakse kaheks aastaks ja see juhib alaliidu tööd iga kahe aasta tagant toimuvate Peassambleede vahelisel ajal. Leho Haldna on IOF nõukogu liige olnud aastast 2004 ning juhtinud Eesti Orienteerumislitult selle presidendina aastatel 1994-2007.

KUUM UUDIS: *EESTI-LÄTI orienteerumisliiga!*

Eesti ja Läti Orienteerumislidud asusid mullu detsembris lätlaste eestvedamisel välja töötama projekti, mis aitaks edendada mõlema riigi orienteerumisel, tooks selsse värskeid tuuli ja rahalisi vahendeid ning tihendaks naabrite omavahelist läbikäimist. Selleks kirjutasime ühise projekti ja saime hiljuti heakskiidu Eesti-Läti abiprogrammist (<http://www.estlat.eu/>), mis vahendab siinkandis Euroopa Regionaalarengu Fondi vahendeid.

Projekti inglisekeelne nimi on "Est-O-Lat League" ehk siis Eesti-Läti orienteerumisliiga.

Praegu oleme jõudnud projekti käivitamisstadiumi. Käib alusdokumentide koostamine ja tegevuse detailne planeerimine. Projekt kestab 24 kuud, projektijuhtideks on Eestis Markus Puusepp ja Lätis Ilze Arniece.

Loetlen projekti olulisemad tegevused:

- Aastast 2011 käivitub Eesti-Läti ühiste võistluste sari ehk liiga, mis sisaldab aastas 4 suusaorienteerumise, 4 rattaorienteerumise ja 16 orienteerumisjooksu võistlust. Pooled võistlused toimuvad Eestis ja pooled Lätis, osavõtjad tulevad mõlemast riigist.
- Kõigiks nimetatud võistlusteks valmivad uued kaardid, mille reljeefi joonistamisel kasutatakse kaasaegseid laserskanneeritud alusmaterjale.
- 15 koolile Eestis ja 15 koolile Lätis joonistatakse koolikaardid ja viiakse läbi orienteerumispäevad. Seejärel tuuakse huvilised koolidest ka liiga võistlustele, kus nad saavad osaleda algajatele jõukohastel radadel. Koolidele soetatakse KPTähiste ja kompostrite komplektid.
- Toimuvad koolitused kaardijoonistajatele, kus oma kogemust jagavad kogenud asjatundjad. Lätis on laserskanneeritud materjale kasutatud juba aastaid ja mitmel sealsel joonistajal on selles osas jagada kopsakas kogemustepagas.
- Liiga võistluste korraldamiseks soetatakse kahe liidu peale 70 Sijaama (sh. 2 online jaama) ning 6 OCAD standardlitsentsi ja 20 rajameistrilitsentsi uutele joonistajatele ja rajameistritele.

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

European Union

Seoses projektiga on praegu kooskõlastamisel Eesti ja Läti kalenderplaanid ning toimub sobivate võistluste ja maastike valik. Kuna projekti rahastava Eesti-Läti programmi toetuspiirkond hõlmab 10 Eesti maakonda, viiakse projektitegevused läbi järgmistes maakondades: Lääne-, Hiiu-, Saare-, Pärnu-, Viljandi-, Jõgeva-, Tartu-, Valga-, Võru- ja Põlvamaal. See aga ei tähenda, et liiga võistlustest ei saaks osa võtta ka kõigi ülejäänud maakondade orienteerumishuvilised. Lausa vastupidi – kõik on sinna oodatud! Vaid sel moel kujunevad kahe riigi ühise liiga võistlused meie kõige suuremateks ja esinduslikemateks võistlusteks, kus on alati põnevad maastikud ja head kaardid, tugev konkurents ja meeldiv rahvusvaheline seltskond.

Üks projekti eesmärke on aidata orienteerumisel taas tugevamaid jalgu alla saada maakondades, kus see soiku on jäämas. Eestis on nendeks maakondadeks Viljandi- ja Jõgevamaa. Mõlemas maakonnas on olemas head orienteerumismaastikud ja ammused traditsioonid, kuid hetkel puudub võimekas aktiiv. Uute kaartide ja naaberklubide abiga on kindlasti võimalik elavdada orienteerumisel ka nendes maakondades.

Esimese liigavõistlusena on tööversioonis kavas suusaorienteerumise Eesti meistrivõistlused mullu suurepäraselt suusarajad ja -keskuse saanud Holstre-Pollis. Sealne maastik on üks Viljandimaa paremaid ja kaart vajab ammusest ajast uuendamist. Kaardistamis- ja korraldamistöödel on kavas ühendada Viljandimaa orienteerujate ja muudest maakondadest appi tulevate suusaorienteerumise asjatundjate jõud. EMV peakorraldaja töökoorma on võtnud vedada mullu sellega suurepäraselt toime tulnud Raivo Rõõm.

Seoses projektitegevuste planeerimisega võtab nimetatud maakondades tegutsevate klubide juhtidega lähemal ajal ühendust projektijuht. Klubidelt ootame aktiivset kaasalöömist ja omapoolset initsiatiivi kohtadel. Koolide ja omavalitsustega suhtlemine, seal

Suusaorienteerumine kandideerib 2018. aasta taliolümpiamängudele

Rahvusvaheline Orienteerumisföderatsioon (IOF) on esitanud taotluse suusaorienteerumise lisamiseks 2018. aasta taliolümpiamängude võistlusprogrammi.

Viimaste aastate jooksul on suusaorienteerumine levinud järjest laiemalt. Levikule on kaasa aidanud suusaorienteerumise kaasamine Aasia talimängude ja maailma sõjaväelaste talimängude võistlusprogrammi. Suusaorienteerumise maailmameistrivõistlustel 2011. aasta märtsis oodatakse 35 riigi osavõttu. Suusaorienteerumine on põnev taliala, mis kombineerib suusatamist ja orienteerumist. Edukas suusaorienteeruja peab olema tugev ja vastupidav, kasutama head suusatehnikat ning suutma suurel kiirusel orienteeruda ja teha õigeid teevalikuid. Suusaorienteerumise võistlused ei vaja uue püsiva infrastruktuuri loomist, neid on võimalik korraldada ka olemasolevaid suusastaadione ning alalisi (laske)suusaradu ära kasutades.

“Oleme arendanud ja proovinud uusi pealtvaataja- ning meedia-sõbralikke distantse. Sprint ja sprinditeade on väga intensiivsed ning sobivad TV-ülekanneteks. Oleme juhtinud tähelepanu suusaorienteerumise universaalsusele, tänasel päeval on suusa-

orienteerumise levik võrreldav enamike teiste taliolümpiamängudel kaasatud spordialade levikuga,” räägib IOFi president Åke Jacobson.

IOFi sportlaskomisjon on olnud tihedalt seotud uute distantside väljatöötamisega. “Sprint ja segasprinditeade on äärmiselt põnevad uued distantsid, mis pakuvad huvi nii sportlastele kui ka pealtvaatajatele ja meediale. Võistlused mahuvad kenasti 45minutilise teleülekanne raamidesse. Kasutatakse uut tehnoloogiat, nagu GPS-seadmed ja biomeetriliste andmete kandjad, et tuua võistluspinge pealtvaatajatele koju kätte,” sõnab sportlaskomisjoni esimees Eivind Tonna.

“Suusaorienteerumine nõuab füüsiliste ja vaimsete võimete kombineerimist – tähtsad on vastupidavus, kiirus ja suusatehnika, aga ka orienteerumisoskus ning võime teha kiireid teevalikuid, mis on küllaltki omapärane kombinatsioon. Usun, et suusaorienteerumine tooks taliolümpiamängudele lisaväärtusi. Kui meile antakse võimalus, siis me ka näitame seda,” lisab Eivind Tonna.

Jukola lummuses

Urmas Klaas, EOLi president
fotod: Internet, Erik Borg

Jõudnud koos Sixten Sillaga laupäeval, 19. juunil Kytäjäle Jukola jooksu seekordsesse toimumispaika, oli mu esimene emotsioon eemalt võistluskeskust koos võistlejate telklinnakutega vaadates, et see kõik on kui Napoleoni armee välilaager. Meeletule maa-alale oli kolmeks päevaks üles ehitatud täiesti uus linn. Ainult et sadadest telkidest: alates osavõtjate telkidest kuni telkkaubamajade ja -sööklateni välja.

Kõik mõistagi väga täpse plaani järgi paigutatud, varustatud veetorustike ja ajutiste teedega.

Matti Vanhanen, Soome endine (Jukola ajal veel viimaseid päevi ametis) peaminister ja Jukola orienteerumisjooksu patroon, ütles üritust avades, et Jukola fenomen väljendub tema lummuses: kes seda ükskord on kogunud, ei taha enam kunagi Jukola unikaalsest atmo-

fäärist ilma jääda. Peaminister Vanhanen nautis Jukola suurt orienteerumispidu laupäeval selle avamisest pühapäeva varaste hommikutundideni ja tema kaasaelamist oli kena kõrvalt vaadata.

Nimetan Jukola ja Venla jooksu võib-olla natuke vägivaldselt orienteerumispeoks, kuid olen nõus Soome peaministri arvamusel võistluse (mis kutsus kokku orienteerujaid üle maailma, nii profi- kui harrastussportlasi, seekord üle 15 000) unikaalse atmosfääri kohta. Panin tähele, et Jukolale tullakse muuhulgas nii perekonniti kui sõpruskonniti. Ajades juttu ühe Soome ajakirjanikuga, ütles ta, et Jukola jooks tähendab paljudele tema kodumaal suve algust.

Nii või teisiti, kuid numbrid räägivad ise enda eest. Tänavune Jukola jooks oli järjekorras kuuekümneteine ja Venla jooksu korraldati 33. kord.

Jukolat võiks võrrelda oma ulatuse poolest meie laulupidudega. Igal juhul oli seekordsel üritusel tugev Soome rahvusliku iseteadvuse moment juures. Võistlus toimus regioonis, kus Soome kirjanduse

OK Halden finišeerimas

Naiste Venla-jooksu esimese vahetuse jooksjate kolonn on jõudnud K-punkti

suurkuju Aleksis Kivi kirjutas oma suurteose „Seitse venda“ ja selle motiive kasutati julgusti ka korralduse juures.

Üritusest tegi otseülekanne Soome rahvusringhääling. Ülekanne vältas võistluse algusest teise päeva lõunani koos asjatundlike vaheintervjuudega. Telepilt tuli kord maastikult (operaatorid olid metsas), õhust (operaator oli helikopteril) või näidati võistlejate liikumist maastikul interneti vahendusel. Nõnda kombineerituna (lisaks vaheintervjuud ja lülitused võistluskeskusesse) oli teleülekanne, mida võis jälgida ka võistluskeskusesse paigutatud suurelt väliekraanilt, kõikehõlmav.

Kahtlemata on Jukola unikaalne ettevõtmine. Seda peaksid kogema kõik need, kes orienteerumise suhtes võib-olla natuke skeptilised on. Kindlasti vääriski ta ka rohkem tähelepanu meie meedias, sest Eesti sportlasi oli osavõtjate seas omajagu ning üritus toimus meile nii lähedal.

Kui te aga küsite, mida ma Jukolalt meie võistlustele üle tuua üritaks, siis oleks see Jukola meeleolu. Mis laias laastus on siiski meie endi teha.

TÕNIS ERM võitis MMil HÕBEMEDALI!

Portugalis, Chaves'i linnas toimusid ratta- orienteerumise MMvõistlused.

Avadistantsina sõideti sprint Chaves'i tänavatel, kus Tõnis Ermil tuli tunnistada vaid oma viienda MMkulla võitnud austraallase Adrian Jacksoni paremust. Pronks läks Anton Foliforovile Venemaalt. Tõnis parandas sellega oma kaks aastat tagasi võidetud kohta – toona oli ta samal distantsil kolmas.

Teiste eestlaste kohad: 21. Lauri Malsroos, 34. Margus Hallik. Naiste seas läks kuld esimest korda Poola – võitis Anna Kaminska. Maret Vaher lõpetas 21. kohal. Meie meesjuunioridest oli Taaniel Tooming 22., Marek Karmil nurjus võistlus korraldajate poolse eksimuse tõttu võistluskaardi väljastamisel, mille tõttu noormees sai vale rajaga kaardi.

MM lühirada oli planeeritud ootamatult pikana ja nii meeste kui ka naiste seas läksid võitjate ajad üle tunni. Eestlastele harjumatu üljärskude laskumistega võistluse võitis meeste seas Samuli Saarela

ajaga 1:06.34, edestades üleeilse sprindi võitjat Adrian Jacksonit Austraaliast 40 sekundiga. Kolmandana lõpetanud Luca Dallavalle Itaaliast kaotas võitjale juba üle 3 minuti.

Lauri Malsroos ja Margus Hallik lõpetasid aegadega 1:23.02 ja 1:24.03 vastavalt 43. ja 49. kohal. Tõnis Erm jäi juba raja algul kimpu tehniliste probleemidega ja katkestas. Naistest sai oma järjekordse MMkulla austerlanna Michaela Gigon, järgnesid Rikke Kornvig Taanist ja Marika Hara Soomest. Maret Vaher lõpetas 32. kohal. Juunioride MMi lühirajavõistluse tulemused tühistati valesiti paigutatud kontrollpunkti tõttu ning medalivõitjad selgitati järgmisel päeval. Eesti koondisest tegi parima soorituse alles 18aastane põlvamaalane Taaniel Tooming, kes sai 56 juuniori konkurentsis 11. koha.

Tavaraja parimad selgitati väga rängal ja mägisel rajal. Eestlaste tulemused jäid keskpärasteks. Meestest tuli esimesena startinud Margus Hallikul Afinaali 60 mehe seas leppida 35. kohaga. Lauri Malsroos tegi mitmeid vigu ja lõpetas 41. kohaga. Naiste seas 26. Koha saanud Maret Vaher lootis samuti enne starti enamat. Juunioride klassis tegi enda kohta tugeva sõidu Marek Karm, lõpetades 22na. Taaniel Toomingul oli probleeme nii ratta kui ka orienteerumisega ja tulemuseks 29. koht. Maailmameistriteks tulid meestest Anton Foliforov Venemaalt ja naistest Christine Schaffner Šveitsist.

MMvõistlused lõppesid teatesõitudega. Meie esindusmeeskond nägi enne võistlusi teatesõidus ühte oma peaala ning oli valmis kõigile lahingut andma. Paraku tabas neid hoopis uskumatu ebaõnn. Avavahetuses oli Lauri Malsroos veel paar kilomeetrit enne lõppu 1,5minutilise kaotusega liidrile viiendal kohal, siis aga purunes ratta tagumine rehvi ja viimased kilomeetrid tuli läbida velje peal, mis lisas kaotusele 5-6 minutit. Teises vahetuses tegi Margus Hallik keskpärase soorituse, kuid meeskond püsis veel esikümne konkurentsis. Viimases vahetuses läks Tõnis Ermil aga kõigepealt katki tagumine käiguvahetaja ning veidi hiljem ka tagumise kassetti hammasrattad, mistõttu ta oli sunnitud raja lõpuosas rattasõidu asemel isegi jooksma. Enam kui pooletunnine kaotus viimases vahetuses ei jättnud meeskonnale mingeid võimalusi ja lõpuks tuli tunnistada ka Eesti II võistkonna paremust. Kohad 35 startinud võistkonna seas – 26. Eesti II ja 27. Eesti I. Eesti II koosseis (Taaniel Tooming, Marek Karm, Maret Vaher) saavutas riikide arvestuses 17. koha. Eesti meeste senine parim tulemus MMi teates on 4. ja viletsaim 10.

Scale 1:7 500
Contour Interval: 5 m

SPRINT FINAL

Sunday, 11th July 2010

WOC Men 9,0 km 180

Race Information

Event Director
Eduardo Oliveira

IOF Senior Event Advisor
Jan Cegiela (Poland)

National Controller
Jorge Baltazar

Course Planner
Luis Sérgio

Technical Info

Base Map
C. M. Chaves

Mapmaker
Luis Sérgio
(April 2010)

OCAD Draw
Luis Sérgio
(4098)

Approval
Jorge Baltazar

POF Map Number
028 / 2010

— Adrian Jackson
— Tõnis Erm

PORTUGAL
WOC/JWOC
MONTALEGRE2010

8th MTB-O WOC 2010
3rd MTB-O JWOC 2010
9th - 18th July 2010

Hõbe!

Tónis Erm

Fotod: Margus Hallik, Marek Karm

Teel MMile

Olen viimastel aastatel tõstnud rattatreeningu mahte ja nii olin 2010. kevadel tugevam kui kunagi varem. Siiski ei ole minu keheline areng olnud hüppeline ega järk-järguline, vaid viimastel aastatel pigem aeglane. Ma ei ole füüsiliselt ülimalt andekas, vaid pigem ainult parajalt andekas. Ning vaatamata eesmärkidele, plaanidele ja treeningutele, on mul tunne, et ma ei oska ennast maksimaalselt efektiivselt treenida. Olen paaril korral pidanud läbirääkimisi rattatreeneritega, aga senini pole treenerit endale leidnud.

Nagu aga öeldud, oli lähtekoht uuele hooajale parem kui kunagi varem. Esimeseks oluliseks jõuprooviks sel aastal olid juuni alguses Poolas toimunud rattaorienteerumise Maailma karikasarja etapid. Küllaltki mägistel võistlustel olid minu tulemused: pikk rada 11. koht (ebasoodne stardinumber), keskdistsants 6. koht ja teates päeva 2. aeg. Need kohad näitasid, et suudan võidelda kõrgete kohtade nimel, kuid kaotusprotsendid võitjatele olid liiga suured. MM-ini jäi üks kuu, isegi suurepärase vormi ajastamise korral oleks veatu soorituse ning maksimaalse pingutusega võimatu sellist vahet enda kasuks pöörata – st ma suudan küll võidelda väga kõrgete kohtade nimel, nagu alati, aga on ebatõenäoline, et ma võidan. Järelikult on MMil minu parimaks võimaluseks sprint!

Pärast Poola MKetappe suurendasin veel tõesutreeningute ja intensiivsete treeningute osakaalu. Samuti tegime koos Margusega Öismäel, Mustamäel, Võru-Kubijal ja Puigal sprindikaartidega treeninguid (ca 4-5 min pikkused intervallid). Viimastel nädalatel enne MMi võistlesin mitu korda ka maastikurattasõidus, kuna aga kahel viimasel võistlusel tundsin tugevat väsimust, jätsin nädal enne MMi ära paar võtmetreeningut ning keskendusin puhkamisele.

Võistlust oodates

Tiitlivõistluste avadistsantsina on sprint kõige „reetlikum“ ala, aga selline salakavalus mulle meeldib. Kõik sportlased on terve aasta trenni teinud, kogunud jõudu ja vaimu ning kohe MMi alustuseks tuleb kõik kogutu paigutada 25minutit kestvasse maksimaalsesse

pingutusse. Väga kerge on stardist välja tulistada teistest kiiremini, aga kiire lask on tihti halvasti sihitud. Närvipinget kontrolli all hoidmine ja orienteerumissooritusele keskendumine on kõige raskem just avaalal. Võimendajaks on asjaolu, et see on kõige lühem ja kõige intensiivsem distants.

Meenutasin võistluseelset päeval korraks eelmist linnasprinti, Poola MMi 2008. aastal, kus mul õnnestus võita pronks. Sain siis korralikult kätte esimese punkti, aga teise KPga tegin väga valusa 20sekundilise kaare. Kordasin peas üle õppetunni – kontroll peab säilima!

Ma „oskan hästi“ ka närveerida, seekord aga olin sprindi eelõhtul suhteliselt rahulik. Magasin keskmiselt hästi ning hommikul polnud ärevus ülearu suur, vaatamata sellele, et minu selle hooaja panused olid paigutatud ühele kaardile – Chavesi linnakaardile.

Sprint

Olen valmis. Haaran stardist kaardi, aga ei suuda leida varianti esimesse – parempoolse variandi tõkestab müür, vasakpoolne läbib treppe. Peale pikemat vaatamist leian S-kujulise variandi keskelt. Jõuan silmata veel teekonna neljanda punktini.

1.KP – vaatamine tasus ära. Sõidan ettevaatlikult ja veatult ning olen esimeses punktis 7. vaheajaga. Esikoha võitja Adrian Jackson eksib 20 sek, pronks Anton Foliforov 10 sek.

2.KP – jätkan ettevaatlikult ja loen suurel teel kaarti ette. Alla ringteele jõudes on kõik eesseev selge ning vajutan pedaali põhja. Tõusen 5ndaks.

3.KP – 9.KP – teen seda, mida ma kõige paremini oskan ja teen seda kiiresti. 3.KP etapivõit, 4.KP ei märka viimast tänavat paremale ja kaotan pidurdamisega mõne sekundi, 5.KP etapivõit, 6ndasse KPsse edasi-tagasi sõiduks jätan kasutamata edelapoolse teevalikuvariandi, aga see maksab kokku vaid ca 5 sek. 9.KPs olen liider, edestades teist kohta 17 sekundiga.

9.KP – 14.KP – hakkas väsimata ja Jackson liigub väga kiiresti. Kaotan ca 5 sek 10.KPga joostes üles trepist, mille sai ringi sõita ning teen lihtsama teevaliku 13.KPsse, aga ei suuda välja lugeda, et see läheb üle mäenina ning kaotan 7 sekundit.

15.KP – ei loe kaardilt välja, et ma ei pääse üles sillale ning olen sunnitud sõitma 100

m etapi suunale vastupidi. 15.KP-s olen Jacksonist 12 sekundit maas.

16.KP – etapivõit, tõusen tagasi liidriks. Loen etapi vältel kaardilt ette sõjaväelinnaku. Püüan ette lugeda ka kindlust, aga ei suuda sõidult eristada kollast (keelatud sõita) ja helepruuni. Püüan meeleheitlikult aru saada, kus tohib kindluses sõita, aga ei saa aru.

17.KP – 18.KP – sõidan 17ndasse valelt poolt maju ja kaotan 3 sek. Suurendan siiski sekundi võrra edu ja olen Jacksonist 18. punktis 5 sek. ees.

19.KP – püüan uuesti meeleheitlikult kindlusest aru saada. Loen välja punkti suunas mineva tee, aga õnnetuseks arvan, et see laskub alla. Tõusvale teetsale jõudes olen hetkeks ebakindel, kaotan kiiruse ja pean järsu liivase tõusu jooksuma. Ajakadu 10 sek, Jackson tõuseb korra liidriks.

20.KP – teen parema teevaliku, viimane lõik punkti on 15meetrise kõrguste vahel lasumine ebatasasel heinal. Vahetan eest keti suurelt hammasrattalt keskmisele. Tõusen eelviimasel punktis 3 sekundiga liidriks.

21.KP – ei taha heinasele tõusule kohe keerata ja viskan pilgu kaardile. Korraks joo-nistub välja kagupoolne teevalik viimasel punktis, aga sinna ei pääse, kuna müür on vahel. Ajakadu 5 sek. Keeran ratta tõusule, aga kett on pörutaval laskumisel kukkunud ees väiksele hammasrattale ning jõuülekanne on risti. Katsetele ketti tagasi vahetada reageerib see kinnikiilumisega (tehniline probleem tundub kui *chainsuck*). Minu kõrval olnud Taani naine kaob eest, saan kuidagiviisi tõusust üles, ehkki pidin ca 5-6 korda tagurpidi väntama, et ketti kiilumisest vabastada. Kaotan sellega veel 15 sek.

Finišiliini sõidan Jacksonist ja Foliforovist sekundi kiiremini ning edestan lõpuks Foliforovit 4 sekundiga. Jackson lõpetas 18 sekundit kiiremini...

Järelevaade

Füüsiliselt olen oma sõiduga väga rahul. Olin eelnenud võistlustest hästi välja puhunud ning jalg oli väga terav. Sõiduoskuslikke äpardusi: kukkumisi, koperdamisi või Sljaama mittetabamist ei olnud. Läbisin kõik väiksedki tõusunukid püsti ning pingutasin nii, et distantsi esimesel kolmandikul hakkas raske. Jõudsin siiski täiskäigul lõpuni sõita ja ilmselt oli mu pulss tumepunases kui keerulisse kindlusesse jõudsin.

Vaimselt olen oma sõiduga samuti väga rahul. Suutsin end hoida alguses vaos, kuni olin pooleteise etapiga korralikult sisse elanud ning alles siis tõstsin oma kiiruse maksimumini. Oli vaid kaks üksikut hetke, mil keskendumine korraks kõikus. Ja ehkki

kindluses oleks võinud riskeerimine edu tuua, oleks see võinud tuua ka ebaedu. Kokkuvõttes olen ülimalt rahul, et suutsin MMi kõige intensiivsemal ja närvilisemal distantsil sõita väga kiiresti, aga samas vankumatu keskendumise abiga suunata seda kiirust õigesti.

O-tehniliselt olen oma sõiduga hästi rahul.

Ma ei kaldunud kordagi kõrvale oma valitud liikumistest, ehkki kõikide õigete teevalikute valimisega oleks võinud maksimaalselt 30 sek võita. Kõikide teevalikute õigesti langetamine on aga niivõrd kiirel ja keerulisel võistlusel natukene „utoopiline“ ja vaid 30 sekundiline ajakadu on ideaalile väga lähedane tulemus.

Valusam on see, et ma ei suutnud kindlust sõidu pealt ette lugeda ja seetõttu kaotasin aega esimesel tõusul ning peatusin mõlemas kindluse punktis, et kaart ja teevalik üle kontrollida. Raske öelda, et mida teha teisiti? Tegin kõik endast oleneva, et eelnevatel tasastel linnatänavatel see rajalõik ette lugeda. Kuna ma seda aga ei suutnud, siis tundsin, et pilk kaardiile ja seisakud punktides on vajalikud, et kindlusest eksimatult läbi tulla. Kindluses tehti ka mitme-minutilisi vigu ja vaatamata 35sekundilisele ajakaole (20 sek viga + 15 sek tehniline) olin ma võistlejaterivi kiireimas kolmandikus 18. punktist finišisse jõudmisel.

Teised distantsid

Pärast sprinti järgnesid Portugali MMil veel 4 võistlust kokku 67 kontrollpunktiga – suutsin neist konkurentsivõimeliselt võtta vaid 5.

Keskdistantsil pörkas tõusul pärast teist punkti kett tagakasseti ja kodarate vahele ning kiilus kinni. Selle vabastamiseks kulus 16 minutit. Pika raja kvalifikatsioonis löikas pärast teist kontrollpunkti laskumisel kivi

tagakummist ühe nupu lahti ja leketevastane vedelik jooksis välja. Lasin sisse vahu, sain 1 km sõita, siis lasin sisse laenatud süsihappegaasi, aga sellest polnud enam abi, auk oli liiga suur.

Teates hüppas sõidul teise punkti käigu vahetaja kodaratesse. Suutsin seda küll korduvalt tagasi väänates sõita veel 7. punktini, kuid siis väändus vahetaja nii kõveraks, et pidin keti lühemaks tegema ja vahetaja vahelt välja ühendama. Siiski ei olnud ma äpardustest pääsenud, raja lõpuosas murdusid kassetilt lahti hammasrattad ning viimasel kilomeetril pidin taas jooksuma.

Pika raja kvalifikatsiooni katkestamine oli oma süü, kuna mul oli kummi sees vedelik, lisaks kaasas vaht, aga polnud kaasas varukummi ja ballooni (viimast ei tohi lennukiga vedada). Oleksin pidanud kvalifikatsioonisõitu varukummi võtma, kuna olen piisavalt kiire, et purunemise korral kumm ära vahetada ja ikkagi finaali pääseda.

Sprindi, keskdistantsi ja teate tehnilised probleemid olid ootamatud. Kõik nad ilmusid esmakordselt. Mu käiguvahetajad on olnud samas seadistuses mitu kuud, ratas käis nädal enne MMi hoolduses, proovisin seadistust veel Eesti võistlustel ja käisin spetsiaalselt MMi *model eventil* 20 kraadisel tõusul käiguvahetamist proovimas, mis sujus probleemideta. Seega, probleemide ennetamiseks oli kõik tehtud. Aga mu 4aastane võistlusratas hakkab vanaks jääma, mis suurendab probleemide ootamatu tekkimise tõenäosust.

22,5 minutit

Tõnis Erm

Seda, mis toimub 22 minuti ja 26 sekundi jooksul rattaorienteerumise linna-sprindi rajal, illustreerib suurepäraselt Suurbritannia võistleja Mark Stodgelli peakaamera: www.youtube.com/watch?v=lvfvluO5AwA.

Panin alljärgnevasse tabelisse kirja, mõned faktid oma sprindivõistluse kohta. Mitmed arvud on hinnangulised ja tuvastatud tagantjärele oma liikumistee hindamisel. See tabel ei pretendeeri absoluutsele täpsusele, pigem illustreerib seda, mis mahub 22,5 minuti sisse.

RAJA PARAMEETRID

Raja pikkus	6,0 km linnulennult	9,5 km tegelik läbisõit
Tõusude summa	180m optimaalne	175m minu variandil
Kontrollpunkte	21	

RAJA KEERUKUS

Teevalikuvariante	50	2,4 varianti KP kohta keskmiselt
Kaardiinfo tihedus	145 teeristi läbitud	9,3 sek keskmine ristide vahe
Pöörete sagedus	99 pööret teeristides ja KPdes	13,6 sek keskmine pöörde vahe
Mitmetasandilisi objekte	8 tunnelit	6 silda

TULEMUS

Koht	2	77 osavõtjat
Aeg	22:26 mina	22:08 võitja
Kaotus võitjale	18 sek	1,4% võistlusajast
Füüsiline sooritus		
Südame löögisagedus	163 l/min keskmine	175 l/min max
Kiirus	25,4 km/h keskmine	52,0km/h max
Pedaalimissagedus	80 pööret minutis keskmine	

SÕIDUOSKUSED

Sõidu pealt võetud KPd	kõik paremal käel asuvad	mitte ühtegi vasakult käelt
Äpardusi KPde märkimisel	0	
Trepiastmeid	12 alla sõidetud	22 üles joostud
Äärekive	11 alla sõidetud	10 üles sõidetud
Kukkumisi	0	

ORIENTEERUMISSOORITUS

Teevalikuvigu	5	30 sek ajakadu
Lugemisvigu	1	10 sek ajakadu
Maastikujälgimisvigu	1	3 sek ajakadu
Punktis seisak kaardilugemiseks	2	10 sek ajakadu
Vigade suhtarvud	2,5 sek/kp	3,9% võistlusajast

MUU

Tehnilisi probleeme rattaga	1	15 sek ajakadu
Konkurentide mõju	0 kasu	0 kahju

Ratta MM

TULEMUSED

Sprint

M21	9,0 km 21 KP
1. Adrian Jackson Australia	22.08
2. Tõnis Erm Estonia	22.26
3. Anton Foliforov Russia	22.30
21. Lauri Malsroos Estonia	24.33
34. Margus Hallik Estonia	25.31

W21	7,0 km 19 KP
1. Anna Kaminska Poland	21.25
2. Christine Schaffner Switzerland	21.27
3. Martina Tichovska Czech Republic	22.04
21. Maret Vaher Estonia	24.42

M20	6,6 km 18 KP
1. Grigori Medvedev Russia	17.58
2. Andreas Konring Denmark	18.10
3. Krystof Bogar Czech Republic	18.32
22. Taaniel Tooming Estonia	21.08

W20	5,8 km 15 KP
1. Marie Brezinova Czech Republic	20.41
2. Barbro Kvale Norway	21.02
3. Tatjana Repina Russia	21.16

Lühirada

M21	20,1 km 21 KP
1. Samuli Saarela Finland	1:06.34
2. Adrian Jackson Australia	1:07.14
3. Luca Dallavalle Italy	1:10.02
43. Lauri Malsroos Estonia	1:23.02
49. Margus Hallik Estonia	1:24.03

W21	14,9 km 17 KP
1. Michaela Gigon Austria	1:00.39
2. Rikke Kornvig Denmark	1:01.12
3. Marika Hara Finland	1:01.53
32. Maret Vaher Estonia	1:12.34

Tavarada

M21		
1. Anton Foliforov Russia	1:53.02	
2. Adrian Jackson Australia	1:55.05	
3. Erik Skovgaard Knudsen Denmark	1:56.03	
35. Margus Hallik Estonia	2:14.07	
41. Lauri Malsroos Estonia	2:17.37	

W21		
1. Christine Schaffner Switzerland	1:54.05	
2. Ksenia Tshernõhh Russia	1:56.42	
3. Marika Hara Finland	2:01.13	
26. Maret Vaher Estonia	2:17.40	

M20		
1. Pekka Niemi Finland	1:46.00	
2. Maciej Gromadka Poland	1:46.01	
3. Vojtech Stransky Czech Republic	1:49.09	
22. Marek Karm Estonia	2:07.34	
29. Taaniel Tooming Estonia	2:16.35	

W20		
1. Olga Vinogradova Russia	1:26.29	
2. Brigitta Koos Hungary	1:31.54	
3. Barbro Kvale Norway	1:34.25	

Teade

W21		
1. Denmark 1	2:56.56	
Ann-Dorthe Lisbygd	1:05.54	
Line Brun Stallknecht	58.54	
Rikke Kornvig	52.08	
2. Finland 1	3:01.46	
Kaisa Pirkonen	1:05.06	
Ingrid Stengard	1:01.39	
Marika Hara	55.01	
3. Czech Republic 1	3:01.58	
Barbora Chudikova	1:06.19	
Hana La Carbonara	58.35	
Martina Tichovska	57.04	

M21		
1. Russia 1	2:45.34	
Ruslan Gritsan	53.28	
Valeri Gluhhov	54.58	
Anton Foliforov	57.08	
2. Denmark 1	2:46.09	
Bjarke Refslund	56.04	
Erik Skovgaard Knudsen	56.56	
Lasse Brun Pedersen	53.09	
3. Czech Republic 2	2:48.10	
Radek Laciga	53.21	
Jan Lauerman	57.01	
Marek Pospisek	57.48	
17. Estonia 2	3:32.15	
Taaniel Tooming	1:06.29	
Marek Karm	1:05.20	
Maret Vaher	1:20.26	
Estonia 1	3:35.47	
Lauri Malsroos	1:01.20	
Margus Hallik	1:03.04	
Tõnis Erm	1:31.23	

W20		
1. Czech Republic 1	2:30.46	
Martina Lamichova	56.25	
Marie Brezinova	47.34	
Magdalena Seifertova	46.47	
2. Russia 1	3:02.03	
Tatjana Repina	49.01	
Anastasia Bolshova	52.13	
Olga Vinogradova	1:20.49	
3. Austria 1	3:25.31	
Tamara Haindl	1:08.47	
Julia Ritter	1:05.35	
Christina Traint	1:11.09	

M20		
1. Czech Republic 1	2:57.16	
Krystof Bogar	55.47	
Martin Tisnovsky	59.48	
Vojtech Stransky	1:01.41	
2. Russia 2	3:02.01	
Mihhail Utkin	1:04.00	
Grigori Medvedev	1:01.18	
Petr Rjabinin	56.43	
3. Finland 2	3:02.29	
Tuomo Lahtinen	1:03.27	
Joakim Hostman	1:02.55	
Samuel Pokala	56.07	

NOORTEL

EOL noortelaager

Kristjan-Martin Kirjanen

**Selle aasta EOL noortelaager toimus Värskas, kus korraldajaklubi Peko oli ette valmistanud väga põne-
va laagri. Osavõtjaid oli üle 100.**

Laagri korraldus oli läbimõeldud ja töötas sujuvalt. Iga päev algas korraliku hommikujooksu ja -võimlemisega. Päeval oli kaks kaarditrenni ja õhtul mängiti saalis palli. Toimused ka vestlused treeneritega raja analüüsimise ja trenni tegemise kohta. Lastele jagasid oma tarkusi nii kogenud treenerid, kui ka noored orienteerujad.

Treeningud olid väga õpetlikud ja toimusid põnevatel maastikel. Osalejad jaotati, oskustele vastavalt, 11 treeninggruppi. Käidi nii Põlva teisipäevakul kui ka Värskas neljapäevakul, kus igaüks sai valida endale jõukohase raja. Noored said ennast proovile panna koridor-orienteerumise rajal. Tugevamatele rühmadele oli korraldatud treening reljeefikaardiga. Värskas linnas toimus ka sprindivõistlus. Sprindivõistluse korraldus oli nagu päris võistlusel koos stardiintervall-

lide ja Si-vaheaegadega. Viimasel päeval toimus traditsiooniline matk Värskas ümbruses, mille alguses tänati šokolaaditahvliga korraldajaid ja treenereid. Sammuti sooviti õnne laagri ainsale sünnipäevalapsele, kes sai sammuti suu magusaks.

Õbbimine oli Värskas Gümnaasiumis, kus osalejad jagasid ennast ise klassiruumidesse, milles õõbiti. Õhkkond oli sõbralik ja koridorid olid täis naeru. Ei kohanud kedagi nutmas ega treeneritele kaebamas. Vaba aega sisustati enamasti oma toas kaarte mängides, magades või siis pallisaalis. Laagri ajal oli ka Jaanipäev, mida kõik tähistasid Värskas laululaval tantsu keerutades või köieveol osaledes.

Trennide efektiivsus löi välja öörahu ajal, mil maja magas sügavat und. Esines ainult mõningaid rikkumisi, mis vaigistati tähelepanelike valvajate ja suurte lugemishuviliste poolt. Tõeline üllatus laagris oli söök. Nii hästi pole veel süüa saanud mitte üheski teises laagris, kus ma olen käinud. Portsjonid olid suured, salati valik rikkalik ja magustoidud väga maitsvad. Ja kui sellest kõht veel tühjaks jäi, sai alati juurde küsida.

Nuriseda saab vaid sääskede üle, kes paistsid samuti rikkalikku söögilauda nautivat.

Selle laagri korraldamise eest tuleb kiitust avaldada Rein Zaitsevile, Peko klubile ja laagri treeneritele. Laager oli üks parimaid EOL noortelaagreid, kus mina käinud olen ja jään selle laagriga väga rahule. Kutsun kõiki orienteerumishuvilisi järgmise aasta EOL noortelaagrisse.

Eesti Orienteerumislit koostöös AS Pinusega annab taas välja EOL SEINAKALENDRI.

FOTOKONKURSS EOL 2011.aasta SEINAKALENDRI PILDILE

Väerika kalendripildi leidmiseks kuulutab Eesti Orienteerumislit välja
orienteerumisteemaliste fotode konkursi.

Fotokonkursist võivad osa võtta kõik soovijad.
 Fotod esitada elektrooniliselt aadressil **eol@orienteerumine.ee**
 Minimaalne foto digifaili suurus 5 milj pikslit.

Fotode esitamise tähtaeg on 01.oktoober 2010.
 Konkursi võitjale on auhinnaks EOL 2011.aasta seinakalender.

Eesti Orienteerumislidul on õigus konkursile laekunud fotosid ka edaspidi avaldada.

2013. aasta rattaorienteerumise MM toimub Rakveres

Norras, Trondheimis toiminud Rahvusvahelise Orienteerumisföderatsiooni (IOF) Peassambleel kinnitati rattaorienteerumise 2013. aasta MMvõistluste korraldajaks Eesti Orienteerumislit.

Eesti Orienteerumislidu ja Rakvere orienteerumisklubi poolt esitatud taotluses on võistluskeskuseks planeeritud Rakvere ja ning treening- ja võistlusmaastikud asuvad Lääne-Virumaal ja Harjumaal. Sprindi finaali võistlus toimub esialgsete plaanide kohaselt Rakvere Vallimäel ja linnatänavatel.

MMi täpne toimumisaeg selgub hiljem, kuid see saab olema ajavahemikus 2013. aasta juulist septembrini.

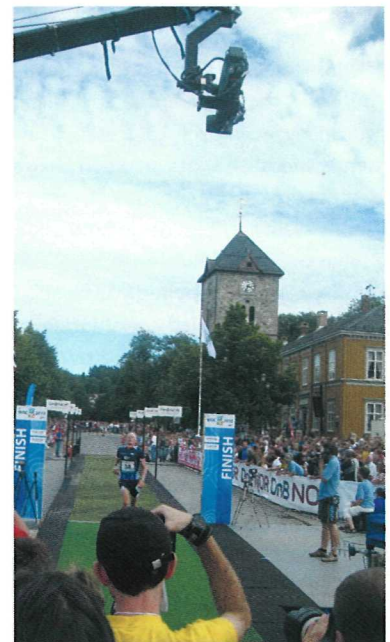

Gdanskis toimunud veteraneide I rattaorienteerumise MMi saavutas Alar Viitma M40 klassis hõbeda. Foto Harry Veide

Orienteerumisjooksu maailmameistrivõistlused TRONDHEIMIS

Eesti koondis MMil oli koosseisus: Annika Rihma, Kirti Rebane, Liis Johanson, Merike Vanjuk, Andreas Kraas, Olle Kärner, Peeter Pihl, Timo Sild. Koondise koosseis tekkis kevadiste katsevõistluste (Eesti MV lühirada, Balti MV tavarada), Euroopa MV ning treenerite nõukogu otsuste tulemusena.

Sprindi kolmas mees Frédéric Tranchand finišis

Elo Saue

Treenerite nõukogusse kuuluvad Vallo Vaher, Sarmite Sild, Kolla Järveoja, Rein Rooni ja Elo Saue. MMi algsesse koondisesse kuulunud Sander Vaher loobus oma kohast orienteerumist segava jalavigastuse

tõttu ning Timo Sild valiti Sanderi asemele jooksma sprinti ja lühirada ja olema varumeheks teatevõistluseks.

Koondisega oli kaasas ka füsioterapeut Aili Lopman. Esimest korda oli Aili meiega suve alguses Bulgaarias Euroopa MVI, kus kogus kiiresti populaarsust meie kenasid triibulisi jalgu tekitades. Nüüd

Olle lühiraja finišis

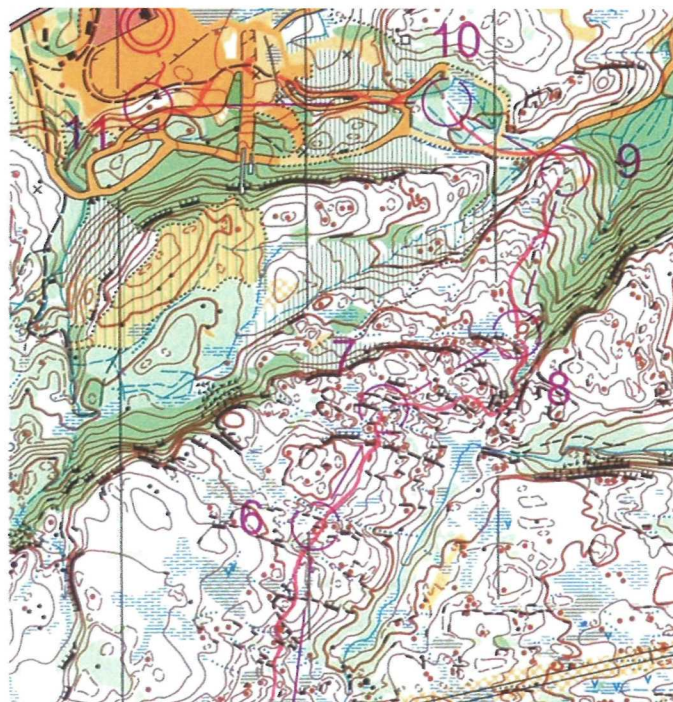
MMil oli kinesiooteipe (punased, sinised, mustad elastsed teibid, mis toetavad lihast ja seeläbi aitavad kiiremini probleemist vabaneda) veel rohkemate koondiste juures märgata. Tänu Aili osavatele kätele ja rõõmsale meelele õnnestus sportlastel orienteerumisse suunata rohkem energiat.

Võistluse täielikud tulemused ja SI-vaheajad leiab MMi kodulehelt <http://www.woc2010.com/> vastava distantsi alt. Kogusin MM-i ajal võistluspäevade järgselt kõigi sellel päeval jooksute lühikommentaaride nende soorituse kohta, need on jätkuvalt loetavad <http://o-koondis.blogspot.com/>.

Osades kvalifikatsioonides ja kõigis finaaljooksudes kandsid võistlejad seljas GPSi, tänu millele saab veel takkajärgigi vaadata jooksjate liikumisteid, panna soovitud võistlejad „ühele stardijoonele“ ning võttes appi ka EMITi-ajad – analüüsida erinevate etapivalkute plusse ja miinuseid. GPSjälgimise leiab <http://live.woc2010.com/tracking.html>. Käesolevas ajakirjas olevad liikumisteed joonistasingi radadele just GPSi järgi. Tavaraja finaali kaardil on Olle liikumisest puudu osa etapil 2-3 – põhjuseks GPSjälje puudumine.

Trondheimi MM jääb kõigile osalejatele ja jälgijatele kindlasti meelde kui väga pealtvaatajasõbralik võistlus (pealtvaatajaid oli kõigi päevade peale kokku 30 000 inimest). Sprindi finaali Trondheimi kesklinnas, teised finaaliid ja teatevõistlus Granåseni suusakeskuses; suured ekraanid näitamas reaalaaja telepilti (kaameraid maastikul kümme-kond); need samad ekraanid näitamas tulemusi vaheajapunktidest ja finišist; GPStäppide liikumine kaardil (eriti põnev meeste teatejooksu viimane vahetus); võistlejad kaardivahetuse tõttu läbi võistluskeskuse jooksmas – raske on ette kujutada veelgi paremini jälgitavat orienteerumise võistlust. Sama telepilti ja GPSliikumisi oli võimalik kodudes jälgida nii interneti kui ka TV vahendusel. Samas, nurinat Granåseni ümbruse radade orienteerumistehnilisuse ja MMile vastavuse üle oli nii eestlaste kui ka enamiku teiste orienteerujate hulgas.

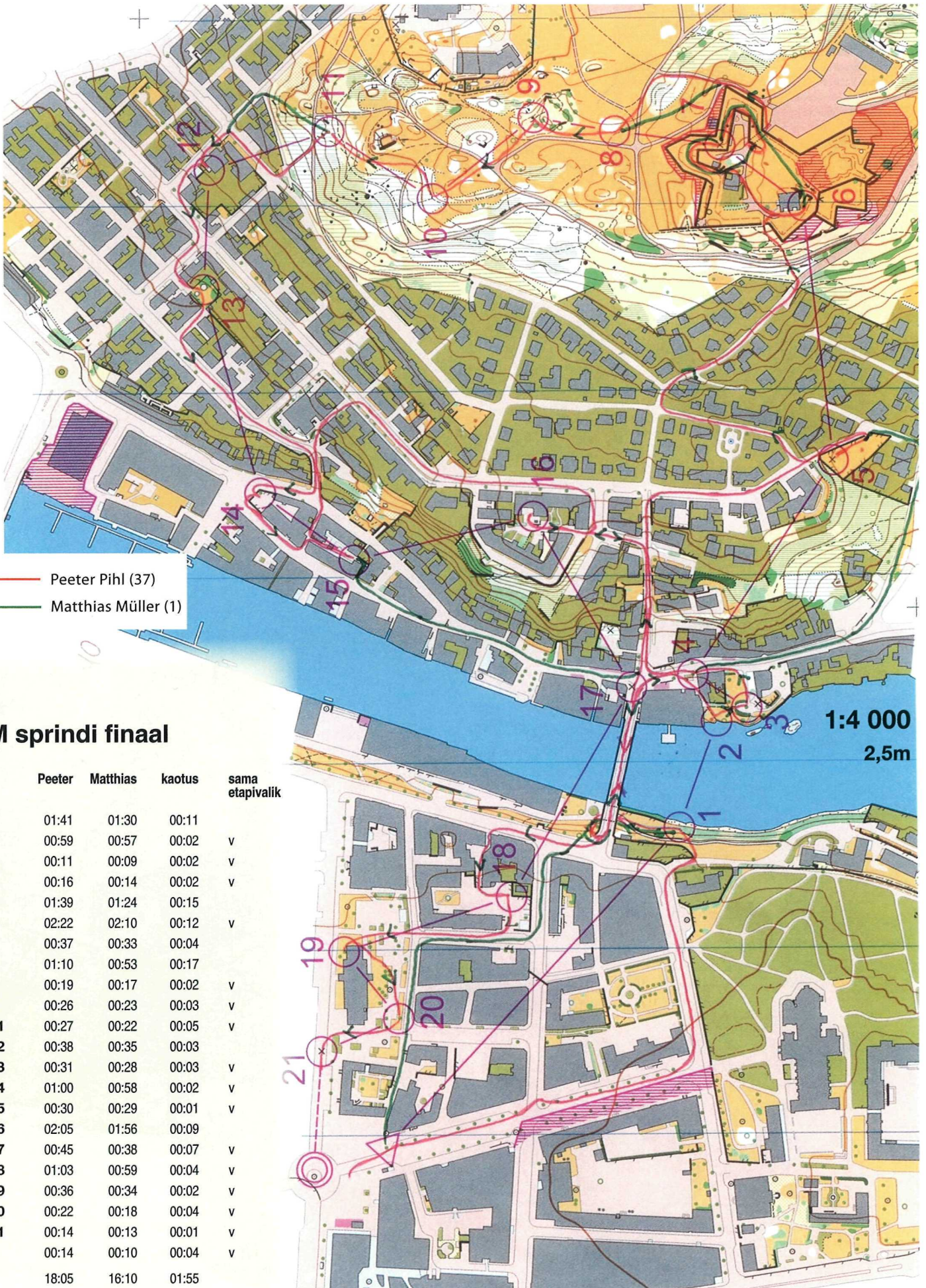
Lugesin just juulikuist Suunnistaja-lehte, kus Soome koondise nüüdseks juba endine peatreener Janne Salmi mõtiskleb eelseisva MMi üle. Tema arvates on Norras võimalik igal ajal meetril võita konkurentidelt

Olle teekond lühiraja kvalifikatsiooni rajal

Sprindi kvalifikatsiooni maastik

— Peeter Pihl (37)
 — Matthias Müller (1)

MM sprindi finaal

	Peeter	Matthias	kaotus	sama etapivalik
S-1	01:41	01:30	00:11	
1-2	00:59	00:57	00:02	v
2-3	00:11	00:09	00:02	v
3-4	00:16	00:14	00:02	v
4-5	01:39	01:24	00:15	
5-6	02:22	02:10	00:12	v
6-7	00:37	00:33	00:04	
7-8	01:10	00:53	00:17	
8-9	00:19	00:17	00:02	v
9-10	00:26	00:23	00:03	v
10-11	00:27	00:22	00:05	v
11-12	00:38	00:35	00:03	
12-13	00:31	00:28	00:03	v
13-14	01:00	00:58	00:02	v
14-15	00:30	00:29	00:01	v
15-16	02:05	01:56	00:09	
16-17	00:45	00:38	00:07	v
17-18	01:03	00:59	00:04	v
18-19	00:36	00:34	00:02	v
19-20	00:22	00:18	00:04	v
20-21	00:14	00:13	00:01	v
21-F	00:14	00:10	00:04	v
aeg	18:05	16:10	01:55	

1:4 000
 2,5m

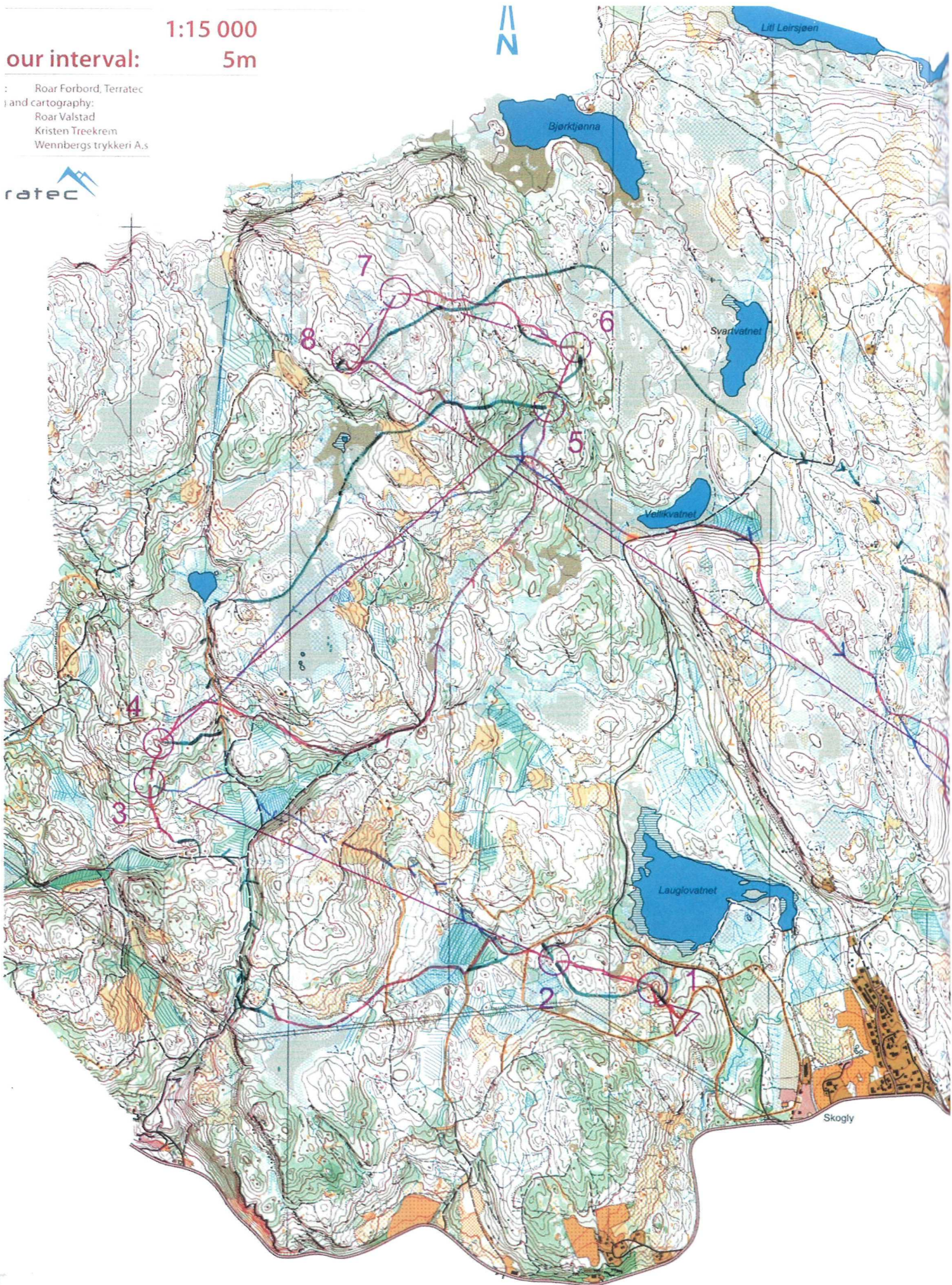

1:15 000

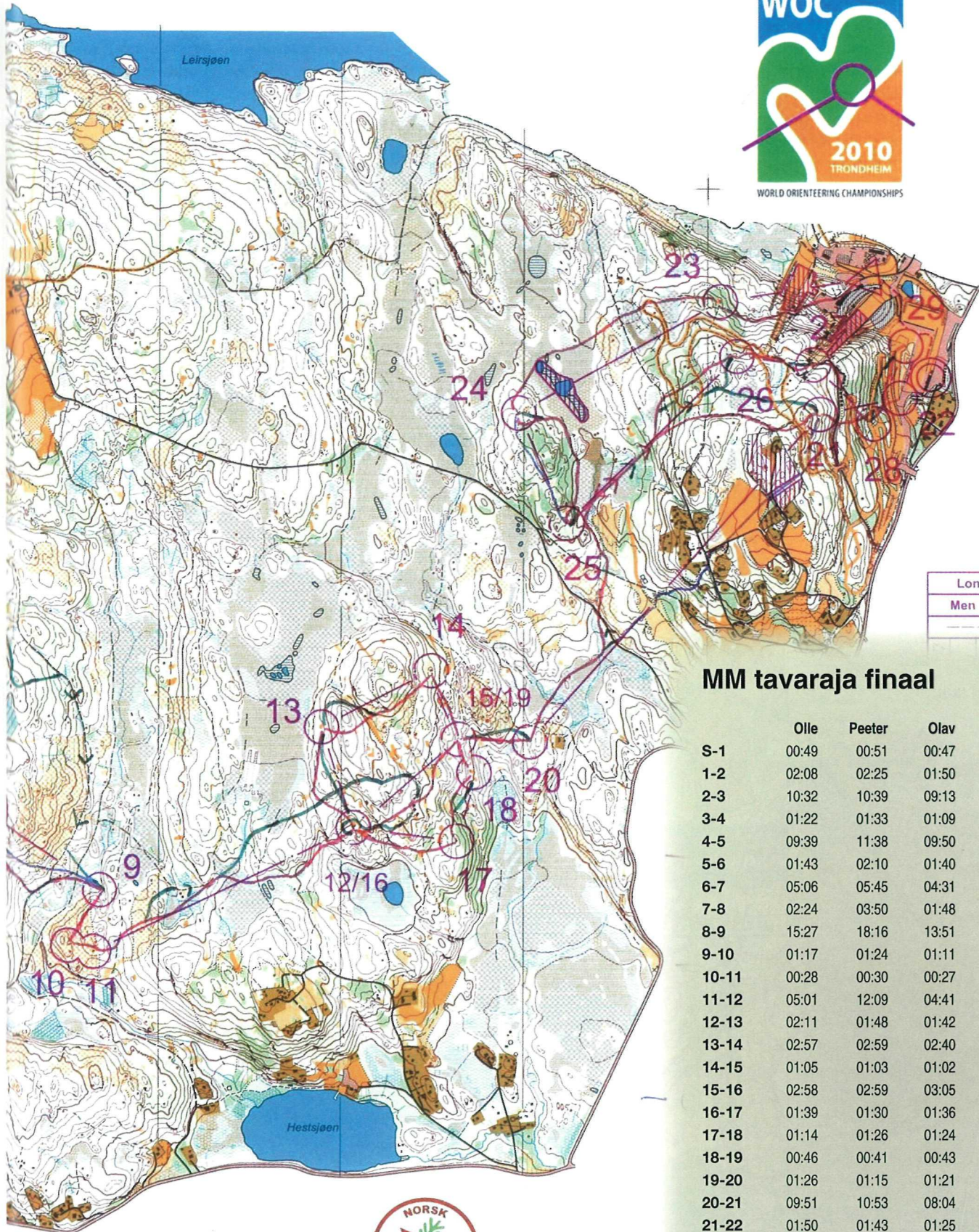
our interval:

5m

: Roar Forbord, Terratec
and cartography:
Roar Valstad
Kristen Treekrem
Wennbergs trykkeri A.s

Skogly

Long distance final		
Men	15,1 km	770 m
----- 40 m ----->		

MM tavaraja finaal

	Olle	Peeter	Olav
S-1	00:49	00:51	00:47
1-2	02:08	02:25	01:50
2-3	10:32	10:39	09:13
3-4	01:22	01:33	01:09
4-5	09:39	11:38	09:50
5-6	01:43	02:10	01:40
6-7	05:06	05:45	04:31
7-8	02:24	03:50	01:48
8-9	15:27	18:16	13:51
9-10	01:17	01:24	01:11
10-11	00:28	00:30	00:27
11-12	05:01	12:09	04:41
12-13	02:11	01:48	01:42
13-14	02:57	02:59	02:40
14-15	01:05	01:03	01:02
15-16	02:58	02:59	03:05
16-17	01:39	01:30	01:36
17-18	01:14	01:26	01:24
18-19	00:46	00:41	00:43
19-20	01:26	01:15	01:21
20-21	09:51	10:53	08:04
21-22	01:50	01:43	01:25
22-23	04:51	05:12	04:31
23-24	04:10	04:34	03:56
24-25	02:26	02:30	02:11
25-26	05:01	05:50	04:31
26-27	01:16	01:26	01:02
27-28	01:11	01:21	01:07
28-29	00:52	00:56	00:49
29-F	00:38	00:36	00:34
aeg	1:42:18	1:59:52	1:32:41

kõigil sama "liblikas"

- Olle Kärner
- Peeter Pihl
- Olav Lundanes

1:10 000

5m

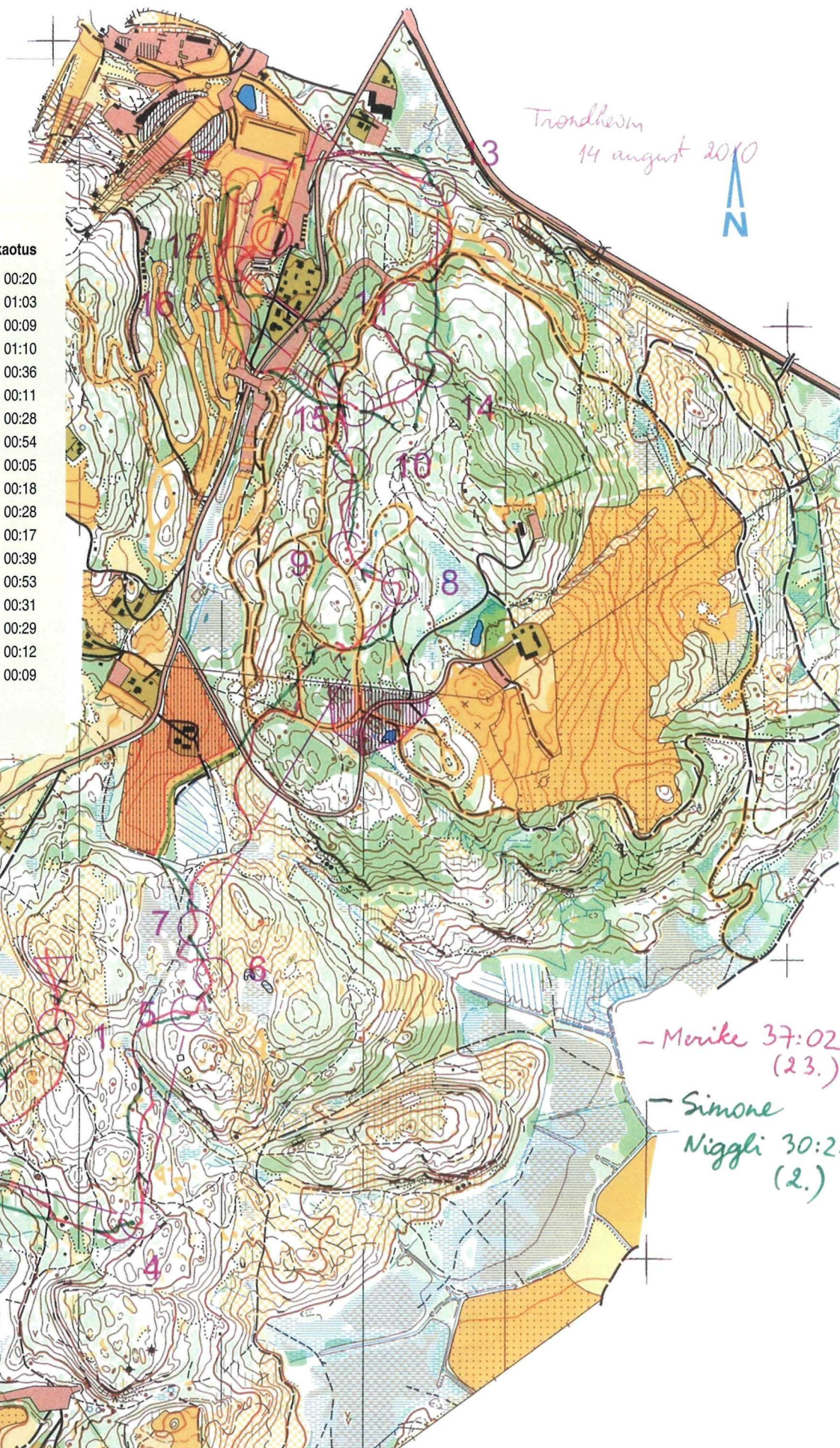
Middle distance final

Women 4,5 km 190 m

MM lühiraja finaal

	Merike	kiireim	kaotus
S-1	01:06	00:46	00:20
1-2	02:44	01:41	01:03
2-3	00:36	00:27	00:09
3-4	04:27	03:17	01:10
4-5	03:21	02:45	00:36
5-6	00:45	00:34	00:11
6-7	01:01	00:33	00:28
7-8	05:35	04:41	00:54
8-9	00:46	00:41	00:05
9-10	01:11	00:53	00:18
10-11	01:39	01:11	00:28
11-12	01:12	00:55	00:17
12-13	03:12	02:33	00:39
13-14	04:01	03:08	00:53
14-15	01:41	01:10	00:31
15-16	02:13	01:44	00:29
16-17	00:50	00:38	00:12
17-F	00:42	00:33	00:09
aeg	37:02	28:10	

võitja Minna Kauppi 30:01

1-2 sekundit ja samas kaotada veelgi rohkem. Peab olema väga heas füüsilises vormis ja usaldama orienteeruda suurelt kiiruselt – ning kogu aeg olema „ärkvel“ ehk kõigeks valmis.

Selle arvamuse täienduseks tasub ette võtta MMi tavaraja finaali kaart Olle, Peetri ja võitja Olav Lundanesi (NOR) liikumisteedega ning kõrvale vaadata nende etapiaegu. Just pikkade etappide lahendamine – peaaegu „punast joont mööda“ – tundub olevat suurim erinevus Olavi ja eestlaste vahel. Kaotus jooksukiiruses on üks asi, aga julgus etappe otse (üle mägede) planeerida ja edukalt ning kiirelt läbida veidi teine.

Omamoodi julgust etappe planeerida näitab ka Marcus Millegårdi lahendus etapile 20.-21. Suur ring paremalt mööda teid andis etapiajaks 8.10, mis on teine tulemus ning kaotus Olav Lundanesi otseminekuga saadud parimale etapiajale 6 sekundit. Kuna 22.-23. KP vahel toimus kaardivahetus, polnud sellel ringijooksul midagi nõ „ette lugeda“, kuid andis kindlasti ajule puhkust ja võimaldas eksimist vältida. Naiste finaali rajal oli sama etapp, punktide 16.-17. vahel. Pronksmedali saanud Emma Claesson (SWE) ja kuldmedali võitnud Simone Niggli tegid siin kaks parimat etapiaega (vastavalt 9.37 ja 9.35) joostes samuti paremalt ringi. Kolmas etapiaeg – 9.50, oli otse läinud Helena Johansonil (SWE).

Tavaraja osas on mul meeles ka üks kvalifikatsioonijärgne võistlusplatsil kuulnud mõtteavaldus: tavaraja kvalifikatsioonivõistlus lõpeb siis, kui tõeline tavaraja võistlus alles algab. Võrdluseks võitjate ajad: kiireim mees François Gonon (FRA) 2. eeljooksus 55.09 ning Olav Lundanes 1:32.41 finaalis! Lühiradadel nii suurt vahet ei olnud – 22-26 minuti ning 30 minuti orienteerumine on üsna sarnased tegevused.

MMi radadest toon veel välja sprindi. Aluseks meeste finaali rada, kus joonistasin kokku Peetri ja Matthias Mülleri liikumisteed ning võrdluseks on juures etapiajad. Üks, kaks, kolm kuni viis sekundit ... tundub vähe, aga 21 KP peale korjab kokku 1.55, mis sisaldab küll ka mõnda üle 10sekundilist kaotust. Sprint on karm orienteerumisevõistlus (eriti meestel), kus ei andestata midagi – 4,5sekundise kao-

tusega võitjale sai tiptasemel orienteerumist lõpetav Emil Wingstedt (SWE) alles 6. koha. Hõbedat ja pronksi jäi lahutama 0,1sekundit! Daniel Hubmann jäi EMITi turvapaela punkti numbri külge kinni jäämise tõttu poodiumilt välja. Halastamatu ja väga kiire spordiala! Linnulennuliste teepikkuste järgi on kiirus veidi alla 6min/km. Arvestades tegelikke suuri ringijookse, tõuse ja punktide märkimisi – veidi üle 3min/km? Ja nüüd proovige selliselt kiiruselt otsustada etapp 15.-16. Kumb on lühem, kas Peetri või Matthiase valik?

TULEMUSED

Sprint

Trondheim Centre, 08.08.2010

Naised	2,62 km	
1. Simone Niggli	SUI	16.06,2
2. Helena Jansson	SWE	16.06,9
3. Marianne Andersen	NOR	16.12,1
32. Kirti Rebane	EST	19.07,9
40. Liis Johanson	EST	19.30,9
44. Annika Rihma	EST	20.48,6

Mehed

2,74 km	
1. Matthias Mueller	SUI 16.10,9
2. Fabian Hertner	SUI 16.13,2
3. Frédéric Tranchand	FRA 16.13,3
37. Peeter Pihl	EST 18.05,7

Andreas Kraas teatejooksul

Lühirada

Granåsen, 14.08.2010

Naised	4,53 km	
1. Minna Kauppi	FIN	30.01
2. Simone Niggli	SUI	30.21
3. Marianne Andersen	NOR	30.57
23. Merike Vanjuk	EST	37.02

Mehed

5,47 km	
1. Carl Waaler Kaas	NOR 30.33
2. Peter Öberg	SWE 30.40
3. Daniel Hubmann	SUI 31.12
3. Thierry Gueorgiou	FRA 31.12
22. Olle Kärner	EST 35.02

Tavarada

Granåsen 12.08.2010

Naised

9,88 km	
1. Simone Niggli	SUI 1:12.49
2. Marianne Andersen	NOR 1:15.02
3. Emma Claesson	SWE 1:15.07
24. Merike Vanjuk	EST 1:31.29
35. Kirti Rebane	EST 1:39.12

Mehed

15,11 km	
1. Olav Lundanes	NOR 1:32.41
2. Anders Nordberg	NOR 1:33.21
3. Thierry Gueorgiou	FRA 1:36.21
15. Olle Kärner	EST 1:42.18
38. Peeter Pihl	EST 1:59.52

Teade

15.08.2010 Granåsen, Trondheim

Naised

1. Soome	1:59.04
Anni-Maija Fincke	33.12
Merja Rantanen	43.05
Minna Kauppi	42.47

2 Norra

1:59.15	
Elise Egseth	31.31
Anne Margrethe Hausken	46.48
Marianne Andersen	40.56

3. Rootsi

2:00.19	
Annika Billstam	33.10
Emma Claesson	42.15
Helena Jansson	44.54

15. Eesti

2:26.47	
Kirti Rebane	35.48
Merike Vanjuk	54.46
Annika Rihma	56.13

Mehed

1. Venemaa	2:09.51
Andrei Hramov	29.00
Dmitri Tsvetkov	51.36
Valentin Novikov	49.15

2. Norra

2:10.34	
Carl Waaler Kaas	29.08
Audun Weltzien	51.42
Olav Lundanes	49.44

3. Šveits

2:11.03	
Daniel Hubmann	29.11
Matthias Müller	51.30
Matthias Merz	50.22

15. Eesti

2:25.07	
Peeter Pihl	30.36
Andreas Kraas	58.45
Olle Kärner	55.46

Sprindi eeljooksul: selle mäe vasakult küljelt allatulekut ei lasknud murelikud pealtvaatajad Timol sooritada

Üliõpilaste MM Rootsisis

Borlänges toimusid 17. üliõpilaste maailmameistrivõistlused orienteerumisjooksus. 31 osaleva riigi seas oli esindatud ka Eesti. Enam kui 260 sportlasele pakkusid konkurentsi Timo Sild, Kristo Heinmann, Lauri Sild, Piibe Tammemäe, Grete Gutmann, Liis Johanson (kõik Tartu Ülikoolist), Lauri Tammemäe (Tallinna Tehnikaülikool), Kristjan Trossmann (Tallinna Tehnikakõrgkool) ja Timmo Tammemäe (Tallinna Ülikool).

Avaalana oli kavas **tavarada**. Nii naiste kui ka meeste arvestuses võidutsesid šveitslased. Meeste 11,99 km ja 17 KPga rajal võitis Matthias Merz ajaga 1:11.16. Eestlastest

saavutas 13. koha Lauri Sild ajaga 1:20.24, 37. Timmo Tammemäe 1:26.27, 38. Timo Sild 1:26.40 ja 68. Kristjan Trossmann 1:36.53. Naiste 7,66 km ja 12 KPga rajal võitis

Sara Lüscher ajaga 1:00.09. Eestlannade tulemused: 29. Grete Gutmann 1:12.42, 44. Liis Johanson 1:18.07 ja 64. Piibe Tammemäe 1:29.36.

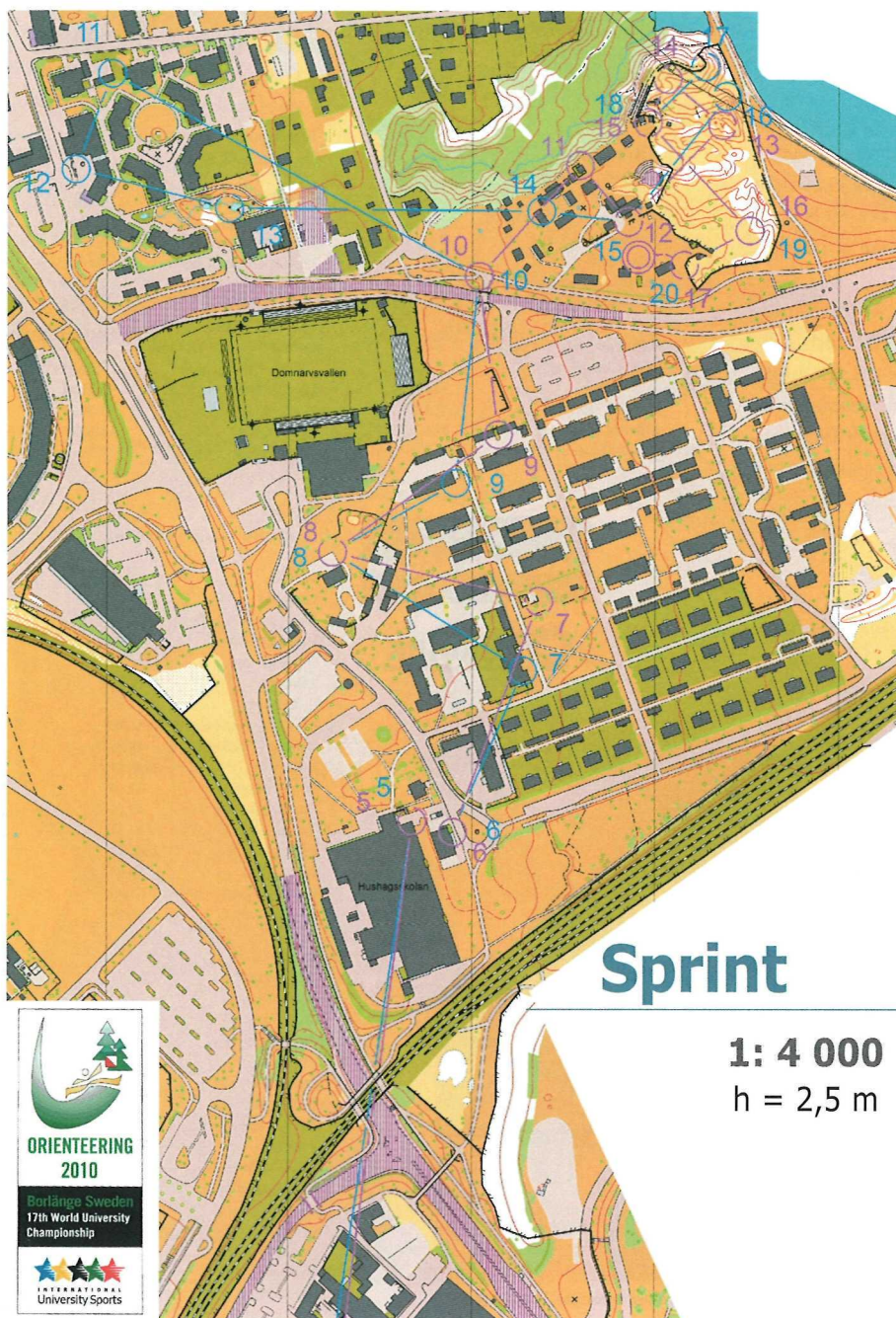
Üliõpilaste MMi **sprindivõistlusel** tegi väga hea jooksu Grete Gutmann, kes 2,6 km pikusel ja 17 kontrollpunktiga rajal oli seitsmes. Võitjale Anelie Chataingile Prantsusmaalt kaotas ta 42 sekundiga. Oma jooksuga jäi Gutmann väga rahule. "Raja alguses jooksin veidi tagasihoidlikumalt ja lugesin hoolikalt rajatähte. Lõpuosa tuli veidi üllatuslikult maastiku suur muutus, kuid õnneks ei teinud seal ühtegi viga. Enesetunne oli kogu võistluse ajal väga hea." Võistluse lõpetanud 76 naise seas oli Liis Johanson 32. ja Piibe Tammemäe 51.

Meeste seas oli parim rootslane Jerker Lysell. 3,5 km ja 20 kontrollpunkti läbimiseks kulus tal aega 13.58. Parim eestlane oli Kristo Heinmann – 34. Kristjan Trossmann oli 43. ja Lauri Tammemäe 62. Meeste võistluse lõpetas 79 sportlast.

Lühirajavõistluse (4,9 km; 16 KP) võitis meestest taas šveitslane Mattias Merz ajaga 30.48. Eestlaste kohad: 28. Lauri Sild, 56. Kristo Heinmann, 59. Timo Sild ja 61. Timmo Tammemäe. Naiste rajal (3,99 km; 14 KP) võitis tšehh Radka Brozkova. Grete Gutmann sai 55. koha.

Teatejooksu alustas Eesti naiskond väga hästi, avavahetuse lõpetas Grete Gutmann kolmandana Tšehhi ja Šveitsi järel. Teises vahetuses jooksnud Piibe Tammemäe andis ankrunaisele Liis Johansonile vahetuse üle 16. Viimases vahetuses viidand aega näidanud Johanson tõi Eesti naiskonna finišisse kaheksandana. Riikide arvestuses aga naiskonnale lõppkohaks 6. Naiste võistluse võitis Šveits, teine oli Soome ja kolmas Tšehhi.

Meeste klassis oli Eesti väljas kahe võistkonnaga. Avavahetusi jooksnud Kristo Heinmann ja Timmo Tammemäe olid mõlemad pikka aega juhtgrupis, kuid hajutustel tekkinud piisivigade tõttu lõpetati avavahetus vastavalt 13. ja 14. kohal. Teist vahetust jooksnud Timo Sild ja Lauri Tammemäe ei suutnud samuti viga vältida ning viimasesse vahetusse läksid Lauri Sild ja Kristjan Trossmann 21. ja 24. kohal. Sild tõstis Eesti I võistkonna 17. kohale. Trossmann tõi Eesti II võistkonna finišisse 25. kohaga. Riikide arvestus sai Eesti I 14. koha. Teist korda järjest tuli meestest teatejooksu maailmameistriks Rootsisis, hõbemedalid kuulusid Tšehhile ja pronks Prantsusmaale. ➤

Sprint

1: 4 000
h = 2,5 m

Üliõpilaste MM

TULEMUSED

Tavarada

MEHED / 11990 m 17 KP

1.Mattias Merz	SUI	1:11.16
2.Erik Rost	SWE	1:15.52
3.Johan Runesson	SWE	1:16.30
13.Lauri Sild	EST	1:20.24
37.Timmo Tammemäe	EST	1:26.27
38.Timo Sild	EST	1:26.40
49. Michele Caraglio	ITA	1:29.13 +17:57
68.Kristjan Trossmann	EST	1:36.53

NAISED / 7660 m 12 KP

1.Sara Lüscher	SUI	1:00.09
2.Saila Kinni	FIN	1:00.47
3.Silje Ekroll Jahren	NOR	1:02.11
29.Grete Gutmann	EST	1:12.42
44.Liis Johanson	EST	1:18.07
64.Piibe Tammemäe	EST	1:29.36

Sprint

MEHED / 3280 m 20 KP

1.Jerker Lysell	SWE	13.58,9
2.Scott Fraser	UK	14.07,4
3.Severin Howald	SUI	14.25,7
34.Kristo Heinmann	EST	16.02,5
43.Kristjan Trossmann	EST	16.36,0
62.Lauri Tammemäe	EST	17.35,1

NAISED / 2610 m 17 KP

1.Amelie Chataign	FRA	13.30,1
2.Caroline Cejka	SUI	13.37,2
3.Michaela Guizzardi	ITA	13.55,6
7.Grete Gutmann	EST	14.12,9
32.Liis Johanson	EST	15.12,6
52.Piibe Tammemäe	EST	16.19,4

Lühirada

MEHED / 4900 m 16 KP

1.Mattias Merz	SUI	30.48
2.Patrik Karlsson	SUI	31.24
3.Graham Gristwood	UK	31.44
28.Lauri Sild	EST	35.44
56.Kristo Heinmann	EST	40.10
59.Timo Sild	EST	40.38
61.Timmo Tammemäe	EST	40.47

NAISED / 3990 m 14 KP

1.Radka Brozkova	CZE	30.05
2.Sofia Haajanen	FIN	31.38
3.Ines Brodmann	SUI	31.45
55.Grete Gutmann	EST	42.22
66.Piibe Tammemäe	EST	45.17

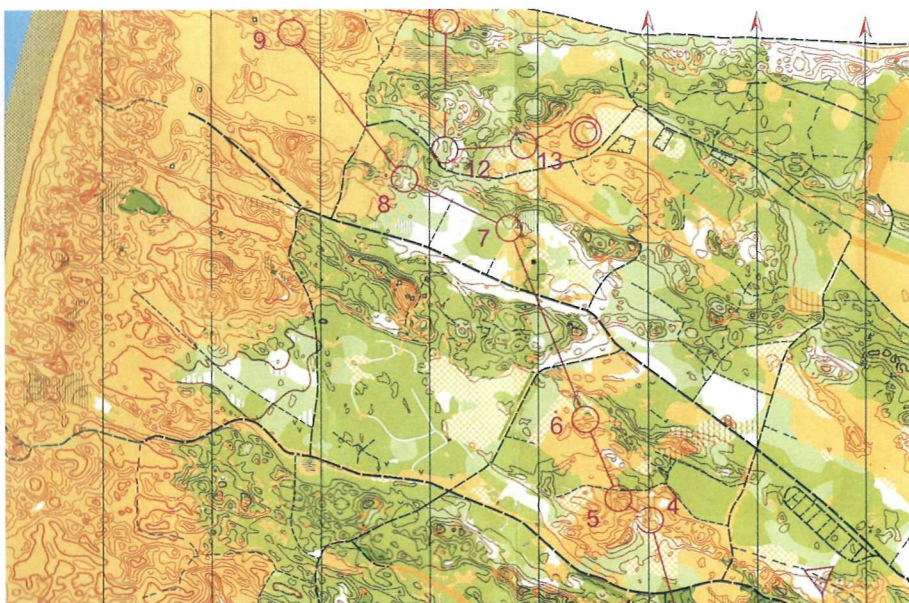
Teade

MEHED

1.SWE	2:02.01
Patrik Karlsson	41.02
Erik Rost	40.41
Johan Aronsson	40.18
2.CZE-2	2:02.47
Tomas Dlabaja	41.05
Jan Sedivy	40.34
Jan Prochazka	41.08
3.FRA	2:04.39
Frederic Tranchard	39.31
Lucas Basset	42.24
Vincent Coupat	42.44
14. EST	2:12.21
Kristo Heinmann	43.14
Timo Sild	44.42
Lauri Sild	44.25
vv. EST-2	2:15.34
Timmo Tammemäe	43.20
Lauri Tammemäe	46.23
Kristjan Trossmann	45.51

NAISED

1.SUI	1:49.04
Caroline Cejka	35.42
Ines Brodmann	36.29
Sara Lüscher	36.53
2.FIN	1:51.55
Marttiina Joensuu	36.28
Saila Kinni	38.39
Sofia Haajanen	36.48
3.CZE	1:52.05
Sarka Svobodna	35.39
Radka Brozkova	36.55
Iveta Duchova	39.31
6. EST	1:59.44
Grete Gutmann	35.47
Piibe Tammemäe	45.10
Liis Johanson	38.47

Tavaraja fragment

17th EFOL
European Foresters' Orienteering
Championships
DENMARK

Nymindøgab, Varde
10-14th August 2010

Teatevõistlusraja fragment

Metsameeste EM

Riho Männi

Järjekorras 17. metsameeste EM (EFOL) toimus Taanis Jüütimaal 10.-14. augustini. Osales 18 riiki 310 esindajaga, sealhulgas 265 jooksjat. Eestis esindas seekord 24 orienteerujat. Esinesime oma tavapärasel heal tasemel. Varde linnas toimunud sprindivõistlusel krooniti võitjateks Katrin Vinkel (W20), Triin Vask (W40), Ville Vinkel (M40) ja Koit Paasma (M60); hõbedale tulid Minija Pääslane (W40) ja Priit Pääslane (M40) ning pronksile Siiri Rist (W18), Veiko Vinkel (M14) ja Ilmar Kirjanen (M60).

Tavaraja võistlusmaastik ebakorrapärase luidete, peaaegu läbimatute mägimännikute ja kidurate tammikutega oli tehniliselt väga nõudlik. Puutusime sellise maastikutüübiga

kokku esmakordselt, kuid meisterlikkuse mõõdupuuks ongi kohanemine eri maastikutüüpidega. Võitu ei andnud ka seekord käest Katrin Vinkel, Ville Vinkel ja Koit Paasma, kellele lisandusid Kristiina Vinkel (W18), Minija Pääslane (W40) ja Riho Männi (M55). Hõbedale tulid Triin Vask ja Priit Pääslane ning pronksile Veiko Vinkel ja Ain-Meelis Hannus (M35).

Teatevõistlusel töid Eestile kulla W20 neid Siiri Rist, Kristiina Vinkel, Katrin Vinkel; W35 naised Triin Vask, Maarika Saks, Minija Pääslane ja M14 Eesti-Soome segavõistkonna koosseisus Veiko Vinkel. Hõbedale tulid M35 mehed Ville Vinkel, Allar Padari, Priit Pääslane ning pronksile M55 mehed Koit Paasma, Ilmar Kirjanen ja Riho Männi.

Järgmisel aastal võisteldakse samal ajal Norras Lillehammeri lähistel.

Hooaja viimased võistlused

SEPTEMBER

1	Rapla päevak	<i>Paluküla</i>	13	Kompassi päevak	<i>Randvere</i>
	Lääne - Virumaa kolmapäevak	<i>Viitna</i>	14	Põlvamaa teisipäevaku 24.etapp	<i>Puuri</i>
	Valgamaa kolmapäevakud	<i>Kääriku</i>	15	Valgamaa kolmapäevakud (öine)	<i>Valga-Pedeli park</i>
	Läänemaa kolmapäevak	<i>Pullapää</i>		Tallinna Kompassi öine sprint	<i>Rae raba</i>
	Kompassi öine päevak	<i>Saustinõmme</i>		Lääne-Virumaa kolmapäevak	<i>Einjärve</i>
2	Võru päevak (NB! neljapäeval!)	<i>Läti, Jaungulbene</i>		Võru kolmapäevak	<i>Puiga</i>
	Ida-Virumaa neljapäevak	<i>Sinimäe</i>	16	Tartu neljapäevak	<i>Meeri-Keeri</i>
	Tartu neljapäevak	<i>Tuigo</i>		Pärnumaa neljapäevak	<i>Niidupark</i>
	Tallinna neljapäevak	<i>Pirita</i>		Ida-Virumaa neljapäevak	<i>Pannjärve</i>
	Pärnumaa neljapäevak	<i>Rannametsa</i>	18	Lääne-Virumaa ja Ida-Virumaa MV	<i>Uljaste</i>
4	Noorte Kotkaste ja Kodutütarde MV	<i>Saarjärve</i>		Põlva MK MV	<i>Rääptsova</i>
5	SRD kolmikspriint	<i>Järvi järved</i>	19	Põlva MK MV-teade	<i>Rääptsova</i>
6	Kompassi päevak	<i>Loomaaed</i>	20	Kompassi päevak	<i>Kakumäe</i>
7	Järvamaa teisipäevak	<i>Mustla-Nõmme</i>	21	Põlvamaa teisipäevaku 25.etapp	<i>Rosma</i>
	Põlvamaa teisipäevaku 23.etapp	<i>Maarja küla</i>	22	Rapla päevak	<i>Keava mäed</i>
8	Läänemaa kolmapäevak	<i>Paralepa</i>		Võru kolmapäevak	<i>Kuutsi (Mõniste kool)</i>
	Võru kolmapäevak	<i>Osula</i>		Valgamaa kolmapäevakud (öine)	<i>Soontaga</i>
	Lääne-Virumaa kolmapäevak	<i>Mõedaku</i>		Kompassi öine päevak	<i>Kloostrimets S</i>
	Valgamaa kolmapäevakud	<i>Tõrva</i>	23	Pärnumaa neljapäevak	<i>Uulu</i>
	Kompassi öine päevak	<i>Õismäe raba</i>	25	Suunto Games	<i>Hatiku</i>
9	Tallinna neljapäevak	<i>Harku mets</i>	26	Suunto Games	<i>Hatiku</i>
	Tartu neljapäevak	<i>Kiigeoru-Hiiesalu</i>	27	Kompassi päevak	<i>Hiiu</i>
	Pärnumaa neljapäevak	<i>Võiste</i>	29	Kompassi öine päevak	<i>Botaanikaaed</i>
	Ida-Virumaa neljapäevak	<i>Kohtla-Nõmme</i>		Võru kolmapäevak	<i>Võlsi</i>
11	Eesti MV pikk rada	<i>Voose</i>	30	Pärnumaa neljapäevak	<i>Raeküla</i>

OKTOOBER

2	XI TA OK Rogain	<i>Põlvamaa</i>	10	Kompassi päevak	<i>Jõelähtme</i>
3	MK etapp	<i>Prantsusmaa</i>		MK etapp	<i>Geneva</i>
	Kompassi päevak	<i>Pirita ringrada</i>	16	Kompassi päevak	<i>Kadriorg</i>
6	Kompassi öine päevak	<i>Haabersti</i>		Võrumaa MV	<i>Osula</i>
7	Pärnumaa neljapäevak	<i>Rannapark</i>		Jõhvika maraton	<i>Pannjärve</i>
8	Eesti Politsei MV		23	IX KoKu jooks	
9	Pärnumaa MV ja OK West AV	<i>Uulu</i>		Kompassi päevak	<i>Soosepa</i>
	Saaremaa MV ratta- ja ratsa-O	<i>Saaremaa</i>	30	Kompassi päevak	<i>Maarjamäe</i>
	MK etapp	<i>Geneva</i>			

Medaleid rogaini Euroopa meistrivõistlustelt

Ukrainas toimunud Euroopa meistrivõistlustel rogainis võitis Eesti võistkond Salomon Estonia koosseisus Karli Lambot, Tõnu Lillelaid ja Rait Pallo meesvõistkondade seas pronksmedali. Euroopa meistriteks tulid soomlased Hannu Oja ja Seppo Mäkinen, kes vahetasid eelmisel aastal Ylläsel toimunud Euroopa meistrivõistlustel võidetud pronksmedali kuldse vastu. Hõbeda võitsid varasemad mitmekordsed Euroopa meistrid tshehhid Petr Boranek ja Miroslav Seidl.

24tunnise kontrollajaga võistkondlik valikorienteerumine toimus Karpaatide eelmäestikus, kuid maastik oli samas erakordselt nõudlik. Pronksmedali võitnud Eesti võistkond pidi ööpäeva kestnud katsumuse kestel ronima üle 5 kilomeetri tõusumeetrid. Häid tulemusi saavutasid ka Eesti veteranid. Meesveteranide seas võitsid Mairolt Kakko ja Priit Överus hõbeda, meessuperveteranide klassis Johannes Tasa ja Arvo Kivikas kuldmedali.

Salomon - vasakult Tõnu Lillelaid, Karli Lambot ja Rait Pallo võistluseelisel õhtul

Salomoni meeskond rogaini EMil Karpaatides

Karli Lambot, *Salomon*

Fotod: Internet, Eduard Pukkonen, Lauri Leppik

Lühikese rivi lõpust kostab kõva vandumist. Midagi peab olema teibirulliga juhtunud, sest olime just rääkinud, et teeme peatuse ja plaasterdame jalgadele hulgaliselt tekkinud ville. Rait (Pallo), kes tassib meie ühisvarustust, teatab käigupealt seljakotis tuhnides, et lukk on lahti vajunud, teip kadunud ning vannub uuesti.

Vandumine ei tähenda head

Varsti hakkab pimenema ja minna on veel umbes 16 tundi. Tugevasti üle 30kraadne augustikuumus on järgi andnud ja jalad ei tulita enam nii tugevasti, kuid ilmselt just palavuse tõttu on jalgade hõõrdumine tavalisest intensiivsem. Peatume ja hindame olukorda. Raidul on probleeme mõlema jala kannaga ning mul jalataldadega ja suuremate varvastega. Teipisin need küll võistluseelisel õhtul korralikult ära, aga mingil põhjusel on teip ära tulnud ja nüüd on näha esimesi villialgeid varvaste sisekülgedel. Tõnu (Lillelaid) ei kurda

esialgu millegi üle, tahab vaid kannatamatult edasi liikuda.

Mu tuju langeb tugevasti. Vajun rivi lõppu ja jätan navigeerimise suuresti Tõnu hooleks. Vahetevahel korrigeerin teda, sest Tõnul on niisugustel paarisajameetristel nõlvadel kõrgusjoontega veel vähem kogemusi kui minul. Peas kummitab, et kuidas aina halvenevate jalgadega järgmised 16 tundi ise vastu pean ja kuidas suudab kannatada esimest(!) rogaini tegev Rait? Mõtted liiguvad erinevates suundades. Algas ju kõik täiesti hästi...

Igatsetud mäed

Karpaadid olid seni jäänud minu jaoks saladusehõnguliseks lapsepõlveunistuseks – kooliaegse pinginaabri Ago ema oli pärit Ukrainast ning nende pere käis mitmel suvel just Karpaatides. Kuna Tatjana oli väga lahke pereema, siis käisin paariteistaastase poisikesena tihti Agol külas ja nõnda sain osa selle pere reisijuttudest ja diafilmidest. Samuti meeldis mulle ühe slovaki kirjaniku Karpaatide loomajuturaamat. Nii et mälestus

ja kutse nende mägede järele jäi. Hiljem olen käinud kõrvalasavas Transilvaanias ja Tatrades ning imetlenud Kiievi vabaõhumuuseumis Bukoviina taluarhitektuuri, kuid Karpaatidesse ma jõudnud ei olnud. Kui pärast 2008. aasta Karula MMI hakkasin tõsisemalt rogainimise peale mõtlema ja peagi oli teada, et 2010. aasta EM toimub Ukrainas Karpaatide rumeeniakeelses osas Bukoviinas, tekkis tunne, et sinna tahan kindlasti minna.

Nüüd olime mägedes kohal. 1650 km autosõitu möödus täiesti talutavalt, vaid viimased paarsada versta mööda kruusastuvaid ukraina maanteid (paistab, et nad lihtsalt ei jakska olemasolevat asfaltteedevõrku üleval pidada) võtsid sõidutempo mõnevõrra alla. Ukrainapäraselt uhke avatseremoonia

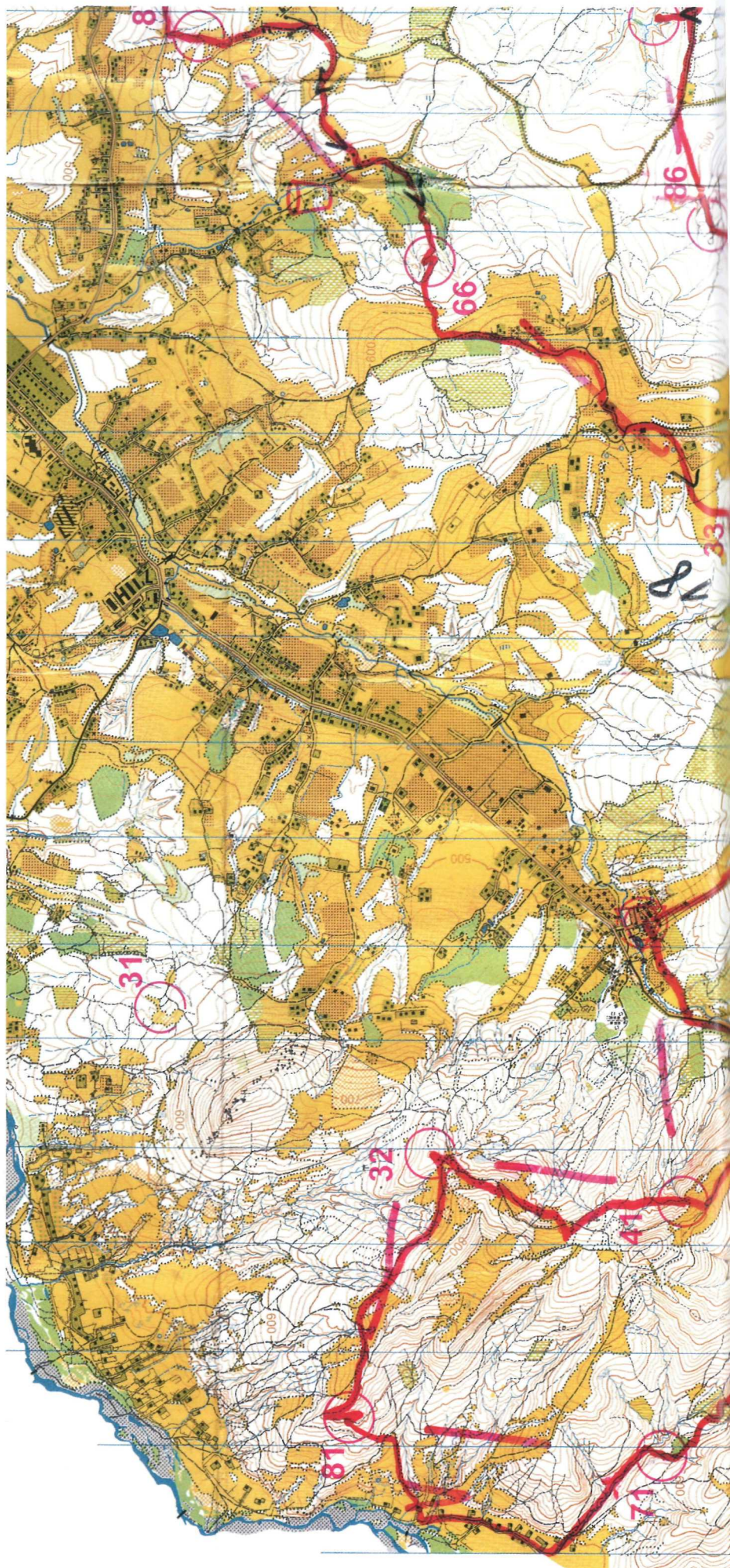

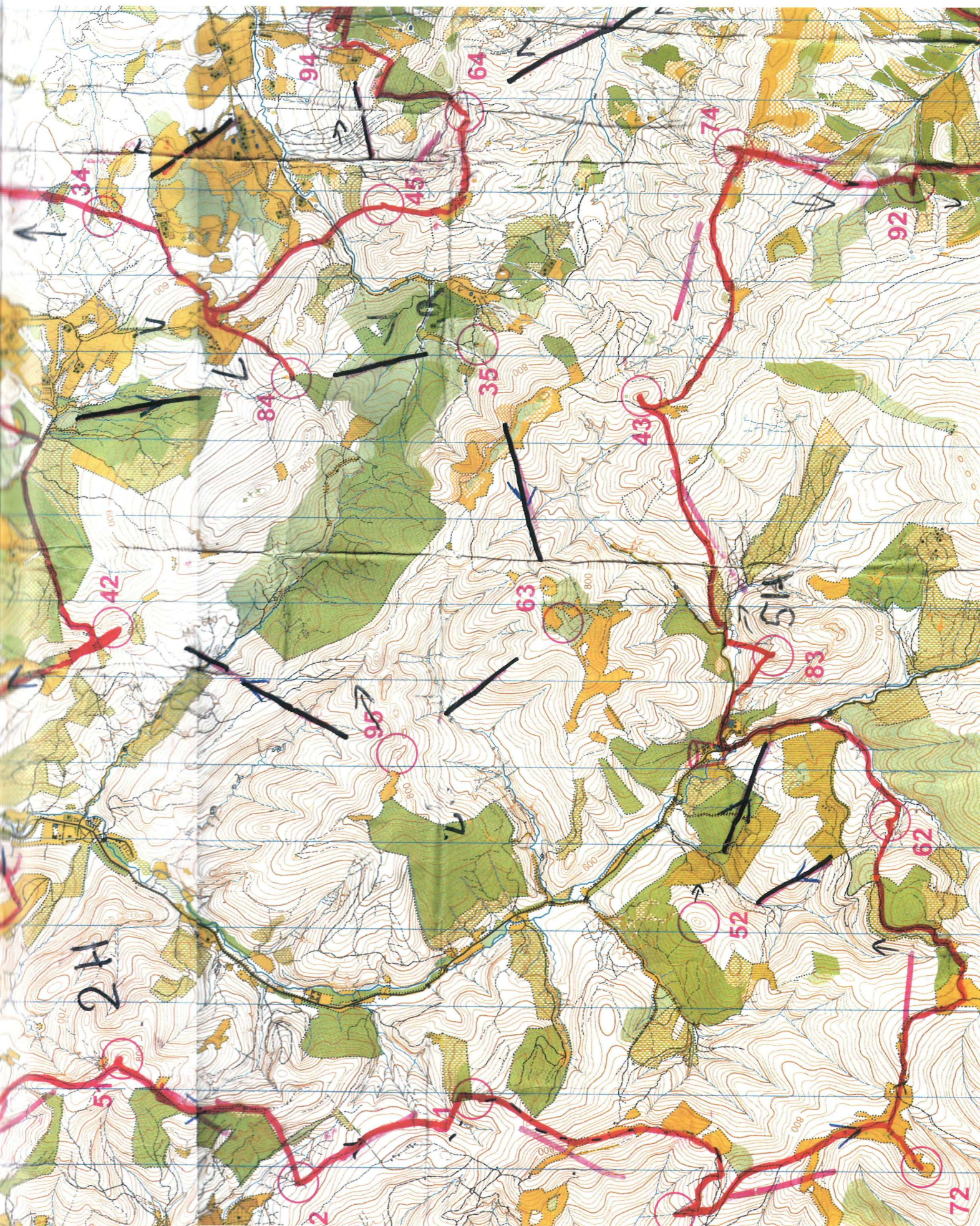
Migovo mäesuusakeskuses ja tunnine, aga siiski väga kerge modeltreening loitava kuumuse tõttu eelmisel päeval pisut väsitatud. Sõnatuks võtsid mind hoopis 30 grivna eest ostetud 2006. aasta siin lähistel peetud EMI rogainikaardid.

Need olid vähendatud orienteerumiskaardid mõõtkavas 1:25 000le, detailirikkad ja punktid nii tehnilistes kohtades, et hakkasin juba eneses kahtlema, kuidas suurtel nõlvadel pikas pimeduses need punktipesad lahti harutame. Olin vist nõnda vaikse ja mureliku olemisega, et Rait võttis pärast kõige vajaliku valmispakkimist ja enne magamaminekut entusiasmi taastamiseks välja raamatu "120 aastat Eesti jalgrattasporti", sellest ettelugemisest selgus, millega meie vanemate põlvkond Venemaa avarustel 1960ndatel hakkama sai. Rait küsis lõpetuseks, kas ma siis vähemaga lepin. Võtsin seepeale Silverilt õppinuna unerohu, nii et võistluspäeva hommikul tõusin täiesti väljapuhanuna. Rait ja Tõnu tundusid samuti reipad ja töökõlblikud olevat.

Kolmekesi planeerimas

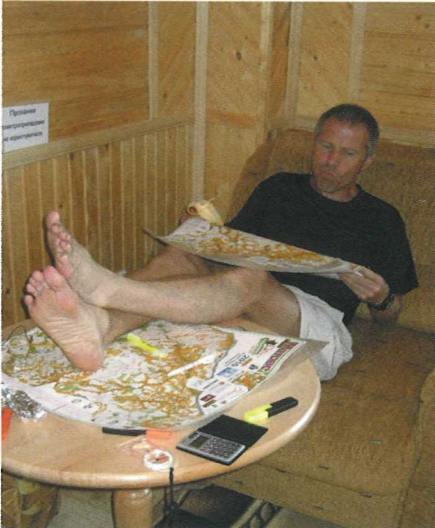
Kell 9.00 saime kaardid (rogaini- ja üldse mitte vähendatud orienteerumiskaardid!). Mõnevõrra üllatas meid punktide vähesus ja kompaktsus. Rajameister oli koduleheküljel lubanud, et võitjad peavad läbima vähemalt 110 km, sellel kaardil ei paistnud nii

Kaardi tegelikud mõõtmed: 47,5 X 52,5 cm

Raja planeerimine Eduard Pukkoneni moodi.

palju kilomeetreid kuidagi kokku tulevat. Hakkasime planeerima selgeks õpitud rütmis: Tõnu ja mina visandasime erinevaid ringe, Rait mõttis elektroonilise kurvimeetriga alternatiivid üle.

Kaardi kirde- ja lääneosas moodustus peaaegu kohe loogiline liikumistee, rohkem oli mõtlemist kagu- ja keskosaga. Võistluskeskuse külastamisele lühikese, 24 tunnise võistluse käigus, ei mõtle me kunagi (näiteks sooja toitu ei vaja keegi), selle võrra on trass lühem ja planeerimine lihtsam.

80 minuti jooksul sündis suurema diskussioonita ring, mis ühendas kõiki punkte, va. KP 31 (vt kaarti, esialgne planeering on musta joonega). Nüüd tuli otsustada, kumba pidi teekond läbida. Eelistasime mägisemat tehnilist osa alustuseks ja seda võimalikult päevavalges, seega stardisuund tuleb läände. Linnulennuliseks liikumiskiiruseks tuli 3,1 km/h, lisaks mõttis Rait kaardile paaritunnise intervalliga kontrollkohad. Kallis mägedepaun 33-84-35-63-95-42 jäi lõpetuseks, alles pärast finišit avastasime, et selle oleks võinud lahendada ka esimesel kolmandikul: 62-52-95-63-83. Odavaim õgvenduskoht jäi kagunurka KP 36 ja 46 ärajätmisega.

Algus polnud paha

Enne starti sõime toas veel *travel lunch* pastat ja siis ronisime kõrvetava päikese kätte. Ilmateade oli maa pealtna Kiievisse lubanud 40° C ja siingi oli varjuta kohtades lausa hullumaja. Olime üks väga vähestest tiimidest, kes kasutas trekkimiskeppe. Meil nende osas pärast suviseid Norra ja Rootsi kogemusi kahtlusi ei olnud, ja peagi selgus, et täiesti õigustatult. Tänu keppidele said põlved ja reielihased pikkadel järskudel nõlvadel

üles- ja eriti allaliikumisel oluliselt vähem kannatada.

Esimesed viis-kuus tundi liiklesime konarlikult, ent siiski tempokalt. Püüdsime liigagi palju otse minna, seetõttu võtsime asjatuid tõuse, näiteks 82-61, ja lähenesime ebatäpsel kaardil KPl ebaloogiliselt. Nii kaotasime punkti otsimisele paarkümmend minutit. KP 81 juures hüüdis meie legendilugeja R. "nina!?! Tegelikult oli orvand ja sinna kulus samuti kümme-kümmend minutit. Ei saanud head rütmi kätte.

Aga niisugustel pikkadel võistlustel ei tohi end tagasilöökidest häirida lasta – tuleb lihtsalt edasi minna. Korrigeerisin kiiruse pisut madalamaks ja hakkasime rohkem ringi liikuma mööda mäeharjasid või orupõhjasid. Jõin väikeste lonksudega umbes liitri tunnis ja selle higistasin ka välja. Ojades heitsime keha jahutamiseks kõhuli vette nõnda, et seljakott kuivaks jääks. Tõuse, sh 320 meetrise 51. KPse, võtsime kõndides, üldiselt püüdsime aga võimalikult palju rahulikult joosta.

Ajagraafikust jäime tõusvas joones maha. Suured mäed ja üllatavalt risune, väätlek ja torkehaavadesse väikesi põletusville tekitav ogaline põõgi- ja kuusemetsaalune surusid oma tempo peale. Tegin ettepaneku, et kalli teravnurga KPse 52 jätame ära, teised jäid nõusse. Karm oli lõik 74-92-77-53. Sajameetristel väga järskudel nõlvadel tuli murda läbi põldmarjapuhmastega raiesmike ja võidelda mahalangenud puudega. Laskumistel loovutas kõrgust pelgav Tõnu mõnigi kord koha esireas. Üksmeelselt kärpisime kaguringi oluliselt optimaalsemaks, nii et ära jäid odavad KP 36 ja 46.

Tuju on paha

"Rait, nii kui esimesi välismaalasi näeme, küsime nendelt teipi!", püüan enda ja tubli kaaslaste tuju tõsta. Seni oleme näinud kaasvõistlejaid üllatavalt sagedasti, kuid enamasti on need ukraina võistkonnad ja mitmetel nendest nii omapärane varustus, sh. punapilotkad, jalgpallisaapad ja vöö külge seotud arvukad taskulambid, et me ei ole sugugi kindlad, kas teip nende teadmistesse ja varustusse mahub. Jalad valutavad aina pahaendelisemalt. Olen tulpinud ja väsinud.

Pikkadel võistlustel on väga palju peas kinni ja tavaliselt on kõigil omad rasked hetked. Hiljem saan aru, et minu kriis sel päeval oli 9. ja 12. tunni vahel. Kuskilt sügavast sisemisest tõuseb väsimus nagu augustiõhtune jõelambi udu aina kõrgemale. Senine hooaeg on meiesugustele, harrastajatest kestvussportlastele, täiesti edukas olnud, kuid võistlusi on vist liiga palju. Aprilli lõpust ei ole veel nelja kuudki möödas, kuid näiteks koos Tõnuga

oleme rajal olnud umbes 12 ööpäeva. Rivi lõpus kõndides unistan pikast puhkusest ja luban endale, et pärast viimast Xdreami etappi septembri alguses puhkan mitu nädalat ja siis alustan talvist tsükli. Nii moodustab Uus-Meremaa rogaini-MM novembris loogilise osa talvisest suusahooajast.

Moraal on langenud nii alla, et kui 94. KPst vasakule lahkudes tükk aega otsime asjatult rada läbi rohelise raiesmiku, et 64 KPse tõusta, küsin arglikult, et kas tõesti tahate sinna mäe otsa ronida. Tõnu ja Rait on vankumatud ja ütlevad, et ei jäta midagi ära, sest midu ei ole midagi enam võtta. Olime just varem meie tervislikku seisundit ja vaevalist liikumiskiirust hinnanud ja leppinud kokku, et käime kohe KPs 84. See aga tähendas loobumist viimasest mägederingist 33-84-35-63-95-42, nii et mu kaaslastel oli loomulikult õigus.

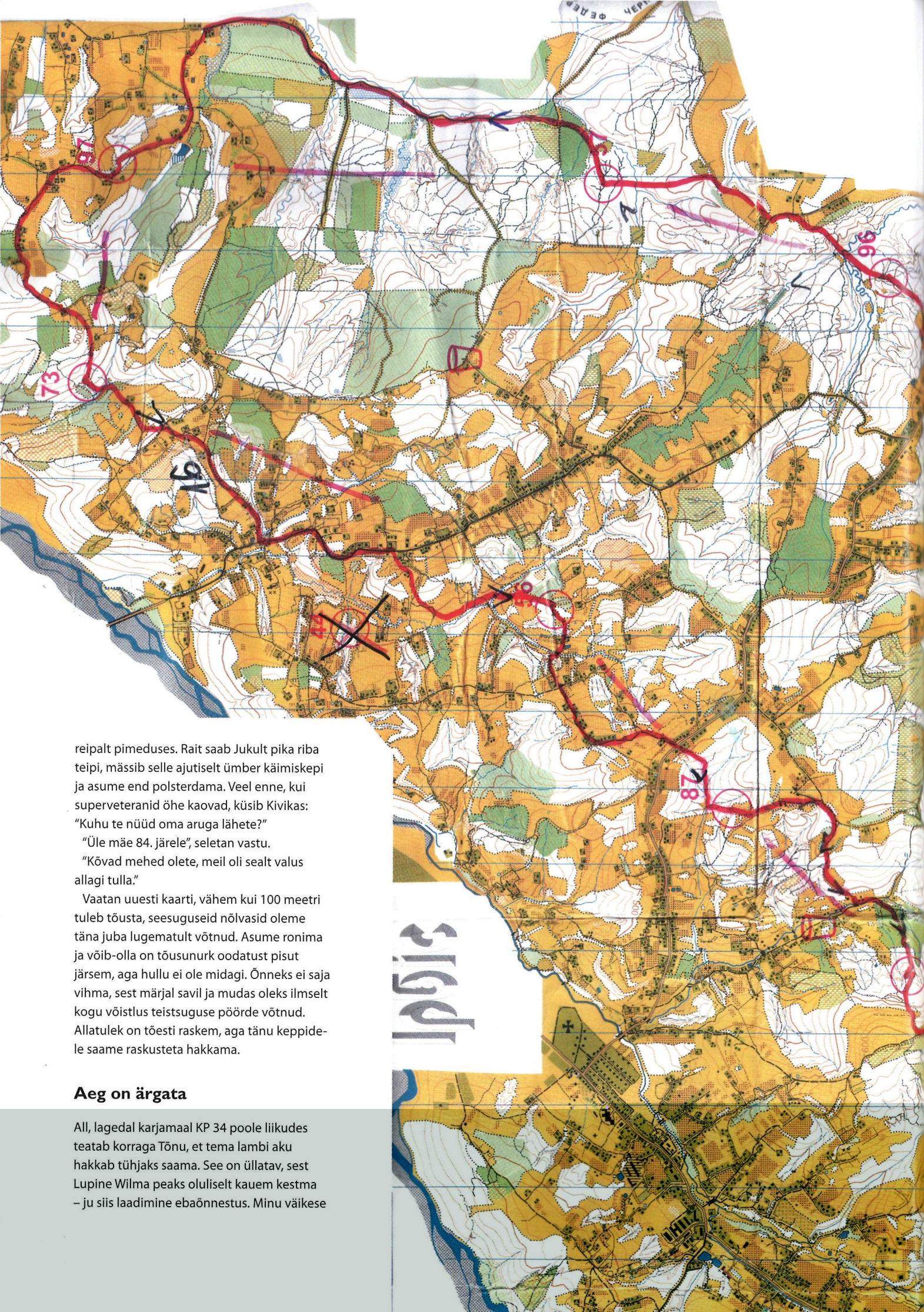
Õnneks tuleb Raidile mõte vabastada teibitud hüppeliigesed sidemetest ning kasutada seda villide ja vermete kaitseks. Oleme just möödunud uuesti KPst 94, et proovida seekord rünnata 64. punkti paremalt lagendiku kaudu, kui algab kõva venekeelne kisa! Kahtlaselt tuttava häälega papi karjub meie mööduvaid tulesid nähes, et punkt on siin ja kuhu te lähete?! Tagasi!! Ta tundub olevat täiesti solvunud ja keerab detsibelle juurde, kui näeb, et karjub kurtidele lampidele. Olime plaaninud just peatuse teha, kuid nüüd liigume kõvasti edasi, et hullu käest pääseda.

Olen üsna kindel, et tegemist on sama vanamehega, keda Silver ja Rain Yllasel kohtasid ja keda meiega tookord tunduris hääl Orienteerumist tegemas nägime. Rogainivate venelaste ja ukrainlaste punktivõtmise kultuur on meiesuguste jahedast individualismist valgusaastate kaugusel. Nii saime umbes viiel korral juba sadade meetrite kauguselt teada, kui vana, mis soost ja mida oma kaaslastest arvav võistleja seekord esimesena punkti leidis. Lõpuks teeme peatuse ja proovime Raidi vana teibi jalgalde uutesse kohtadesse siduda. Kasutatud teip ei nakku sugugi ja kuigi kahtleme ürituses kõvasti, siis tasapisi selgub, et mõnevõrra on sellest aktsioonist abi küll.

Öös on abilisi

Liigume meie lühikese rongi sabas ja olen vahepeal enesega nii ametis, et korrigeerin Tõnu liiga hilja, kui tuleb hakata tõusma KPse 84. Selmet nina peale üles keerata, liigume nõlva all edasi ja teeme enne tõusule asumist lageda kaudu paraja kaare. Õnnelik viga, sest karjamaal tulevad vastu kaks lampi ja ütlen, et kui välismaalased, siis kerjame teipi. Tuled kuuluvad hoopis puhastverd eestlastele – Juku Tasa ja Arvo Kivikas rühivad

reipalt pimeduses. Rait saab Jukult pika riba teipi, mässib selle ajutiselt ümber käimiskepi ja asume end polsterdama. Veel enne, kui superveteranid öhe kaovad, küsib Kivikas: "Kuhu te nüüd oma aruga lähete?"

"Üle mäe 84. järele", seletan vastu.

"Kõvad mehed olete, meil oli sealt valus allagi tulla."

Vaatan uuesti kaarti, vähem kui 100 meetri tuleb tõusta, seesuguseid nõlvasid oleme täna juba lugematult võtnud. Asume ronima ja võib-olla on tõusunurk oodatust pisut järsem, aga hullu ei ole midagi. Õnneks ei saja vihma, sest märjal savil ja mudas oleks ilmselt kogu võistlus teistsuguse pöörde võtnud. Allatulek on tõesti raskem, aga tänu keppidele saame raskusteta hakkama.

Aeg on ärgata

All, lagedal karjamaal KP 34 poole liikudes teatab korraka Tõnu, et tema lambi aku hakkab tühjaks saama. See on üllatav, sest Lupine Wilma peaks oluliselt kauem kestma – ju siis laadimine ebaõnnestus. Minu väikese

Petzli oli Rait juba varem enda kustunud tule asemel kasutusse võtnud, nii et otsustame Tõnu lampi võimalikult palju säästa.

Nihkun tagasi rivi etteotsa ja asun üksinda navigeerima. Jalad on peaaegu hästi teibitud (Juku teipi oleks võinud oluliselt rohkem olla!), väsimusmõtted läbi mõeldud ja nüüd tuleb asuda tööd tegema. Niisugune võistkonna eest vastutamine mõjub mulle väga hästi. Saame pimeduses kohe kätte punktid 34, 86, 96 ja 57, mida juba rada planeerides pisut pelgasin ja mis valmistasid ajalist peavalu mitmetele kaasvõistlejatele. Õorienteerumine meeldib mulle aasta-aastalt üha rohkem ja hindamatut kasu on selles vallas andnud Mona-X taolised seiklused Lätimaal. Suure mõõtkavaga (ebatäpsetel) kaartidel tuleb kasutada kindlaid pidepunkte ja väga täpselt õiget suunda. Samuti muutub kogemuse kasvades pimeduses täpsemaks suuremate vahemaade hindamine. Sellelgi võistlusel tegime tunni jagu liigselt vigu mitte lõunamaaöö, vaid päeval, kui tähelepanu hajuma kippus.

Valul on nimi

Pärast KPd 57 teeme järjekordse seisaku, vaatame jalad üle ja paneme lambid kotti. Päike on tõusnud ja kõigi tuju paranenud. Peaaegu terve tee 97sse jookseme. Kohe selgub, et ennatlikult. Tunnen, kuidas taldadel pikad sirged uutes kohtades ville paisutavad. Nüüd on valus kõigil kolmel, eriti Raidil. Teipi meil enam ei ole ja tuleb kuus tundi lõpuni kannatada. Aeg-ajalt hakkab keegi meist vanduma ja püüab kõndides jala asendit muuta – kuskil on järjekordne vill katki läinud. Kannatamine on õpitav, sest vastikult valus on esimesed viis minutit, siis jalg kuidagi harjub, kuni järgmise villi katkiminekuni. Explore Swedenil Norras ja Rootsisis liikusin neli päeva katkiste, küll aga teibitud jalgadega, siis õppisin valust üle olema ja see kogemus annab nüüd jõudu.

Oleme valuvaigistite tagavara ära kasutanud, nüüd tuleb lihtsalt lõpuni minna. Liigume üha kuumema päikese käes mööda mitmetest tugevasti lonkavatest kaasvõistlejatest – kõigil on raske. KPdes teeme seisaku, näitan Tõnule, missugust teekonda edasi pakun, ta teeb omad ettepanekud ja järgnevalt kontrollib mind. Kaardilugemiserütmi oleme viimasel 16 tunnil leidnud, olulisi vigu enam ei ole.

KP 97st on SI jaam ilmselt külapoiste poolt lähemaks läbikatsumiseks kaasa võetud, kirjutame oma kaardile puule värvitud kahetähelise koodi "ZE". Punktides 92 ja 76 olime sama teinud, aga siis leidsime ca 70 m

raadiuses üles uue ja tegeliku punktikoha. Heal lapsel mitu asukohta.

Kohalikud ja kuulsused

Bukoviina lapsed on toredad. KPsse 73 minnes kohtame esimest neist. Kell on pool seitse hommikul.

"Dobrõi den", hüüab umbes viieaastane tüdruk julgelt meile küla vahel.

"Dobroe utro! Potšemu tak rana?"

Laps ei vasta, ilmselt kõlab ukrainakeelne küsimus kuidagi teisiti. Sellest oleme juba varem aru saanud, et kohalik noorsugu ei oska vene keelt sõnakestki. Mõne minuti pärast kohtame hobuvankril umbes meievanust meest, tema aga tervitusele ei vasta, põrnitseb vaid töölooma taguotsa. Lapselik siirus on juba mahakulutatud ja umbusklik ükskõiksus asemele tulnud. Kahju, see on ju nii meeldiv, kui inimesed teretavad, st. üksteisele head tervist oskavad soovida.

"Kes on kõige kuulsamad ukrainlased, kui jalgpallurid, Bubka, vasaraheitjad ja teised sportlased välja jätta?" küsib Rait jutu jätkuks.

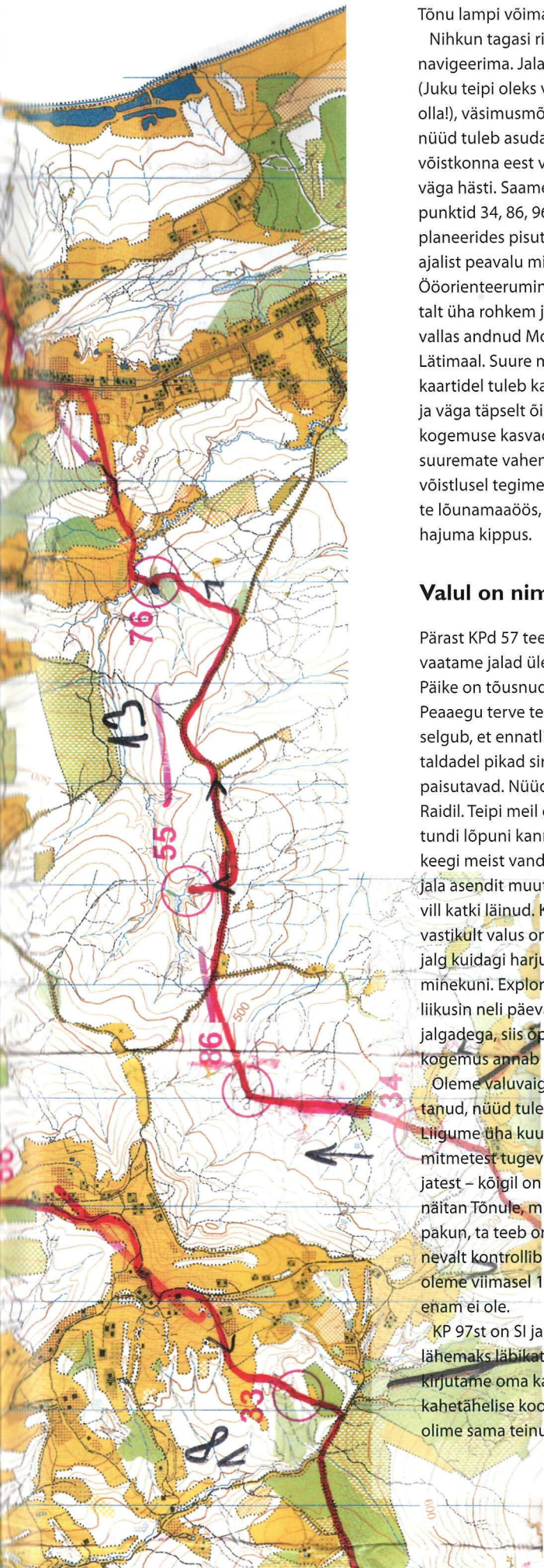
"Stepan Bandera ilmselt mitte. Võib-olla Bogdan Hmelniiski, Ukraina ja Venemaa taasühendaja ja juudidopogrammide valla päästja? Kes teab Ukrainat, võib-olla teab ka teda. Äkki siiski Kiievist pärit Milla Jovovich?"

Rait mõnel hetkel sütib, aga enamasti on ta väga rivi lõppu vajunud ja kogu ta olemisest on näha kannatamist. Aeg-ajalt vannub. Nii palju ma teda juba tunnen, et kui vandumiseks läheb, siis on asjad tõesti hullusti. Seame rahulikult oma sammu tema järgi.

KPst 73 edasi liikudes tõuseme jälle majade vahele ja näeme all orus ukraina-katoliku kirikut. Otsin silmadega surnuaeda, aga nii kaugelt ei ole seda märgata. Ukraina ja Poola viimased puhkepaigad on rahvastiku suure juurdekasvu tõttu kuidagi nukraks tegevad: tavaliselt on selleks võetud tükk teeäärset lagedat põllumaad ning siis matmisteks väga tihedasti ära kasutatud. Noored on siinsed surnuaiad...

Igal võistlusel on lõpp. Tavaliselt õnnelik

Meie santlaager lonkab vaevaliselt edasi. Õnneks on aega kõvasti varuks, tundub, et umbes 90 minutit. Viimased 8-9 tundi tasasel maal oleme liikunud oluliselt kiiremini kui mägedes. Võistlusmoment on peaaegu ununenud, tahame lihtsalt koju ja jalanõud jalast saada. Aga paarisajameetriseid tõuse jaksame ikka teravalt võtta, KPsse 42 ronime raskusteta, üleval teeme küll mõned siksakid, aga see ei ole õnneks enam oluline.

Tasumise tund: soomlased esimesed, tšehhid teised ja Salomon kolmas.

Laskume mööda mäesuusanõlva finishisse ja lõpetame naeratades kaamerate ees. Aega jääb kasutamata ligi 80 minutit. Vabanemine – nüüd saab jalad koormast vabaks.

Tõnu ja Rait keelduvad voodist tõusmast, kuid kuna mul on mingi ebamäärane lootus, siis kell 12.00 lähen tulemusi vaatama. Uskumatu, meie korralik hooaeg on saanud

suurepärase järje, sest oleme end meeste hulgas kolmandaks töötnud. Hiljem kaasvõistlejate teekondi analüüsides selgub, et kuigi meie linnulennuline kilometraaž ca 65 km (sh pea 5 km tõusu) oli pikkuselt alles kuues, siis punktisumma 248 tõstab meid mitte ülemäära tihedas EMI konkurentsis pjedestaalile. Aasta varem Yllasel oli vastu-

TULEMUSED

Euroopa rogaini meistrivõistlused

14.-15.08.2010

Migovo, Ukraina

Osales kokku 123 võistkonda (265 võistlejat) 9 riigist.

Meesvõistkondade arvestus (49 võistkonda)

- 1.Hannu Oja, Seppo Mäkinen (FIN) 269
- 2.Miroslav Seidl, Petr Boranek (CZE) 265
- 3.Karli Lambot, Tõnu Lilleleid, Rait Pallo (EST) 248
- 8.Mairolt Kakko, Priit Överus 219 (MV klassis 2. koht)
- 10.Johannes Tasa, Arvo Kivikas 191 (MSV klassis 1. koht)
- 13.Aleksander Pritsik, Jaak Väärsi 187 (MV klassis 6. koht)
- 34.Tiit Olju, Paul Aug 121 (MSV klassis 6. koht)
- 37.Siim Valgeväli, Arvo Ambel 101

Segavõistkondade arvestus (57 võistkonda)

- 1.Andrei Shvedov, Natalja Abramova (RUS) 260
- 13.Eduard Pukkonen, Mati Preitof, Marje Viirmann (EST) 186 (XV klassis 5. koht)
- 46.Lauri Leppik, Lea Leppik 94 (XV klassis 19. koht)

pidi, siis läbisime Tõnuga pikkuselt viienda teekonna, saime aga seitsmenda koha.

Teame, et meil on kõvasti varu, aga ka sellel raskel päeval tasus kannatamine end ära. Villid paranevad ju paari päevaga.

Võib-olla on seda raske uskuda, aga kõige seda on võimalik nautida.

Bike Xdream toimub teist korda

Tõnis Erm

Ümmarguse numbriga kuupäeval, 10.10.10, stardib Võsu spordihoone juurest teine Bike Xdream. Rajameistrina püüan alljärgnevalt tutvustada natukene seda, mida püüan võistlejatele pakkuda.

Bike Xdream on oma olemuselt rattarogain. Kolmeliikmelistel võistkondadel on aega 4 tundi, et sõita maastikurastel läbi nii palju kontrollpunkte kui võistkond jõuab. Siiski erinevalt traditsioonilisest rogainist, kus igale kontrollpunktile on määratud eraldi väärtuspunktid, on Bike Xdreami punktid kõik võrdse väärtusega. Lühem reeglistik muudab loodetavasti rogaini taustata inimestele võistlusformaadist arusaamise lihtsamaks

ning soodustab seeläbi ka ratturite (mitte-orienteerujate) osalemist. Kas just seetõttu, aga eelmisel aastal Kõrvemaal õnnestus starti meelitada väike arv orienteerumistautata maastikurattureid.

Kaardid saab kätte kell 11.45 – 15 minutit enne starti; kokku on maastikul 30 punkti. Ehkki võrdsed kontrollpunktide väärtused kaotavad raja planeerimisest ühe dimensiooni, siis muus osas lähtun rajameistrina rogaini raja planeerimise heast tavast – püüan planeerida raja nii, et parimad võistkonnad ei jõuaks kõiki punkte läbi sõita, võitja tulemus võiks olla 26-29 punkti, see tähendab 80-90km pikkust teekonda. Samas otsustamine, et millised punktid välja jätta saab olema suhteliselt keeruline – rajal on 3 punkti ja mõned punktipaarid, mille võtmine tähendab võistkonnale märkimisväärselt lisakilomeetreid. Ülejäänud punktid moodustavad suhteliselt ühtlase jaotuse üle

kaardipinna ning kõik 4 raja testijat on senini teinud erinevad plaanid nende omavaheliseks ühendamiseks.

Punktide omavaheline ühendamine on rattarogainil keerulisem kui jalgsi rogainil. Kui Eesti oludes toimuv tavarogainil toimub liikumine ühest kontrollpunktist järgmisesse suhteliselt linnulennulise joone lähedal, siis rattaga liikumise võimalused dikteerib teedevõrk. Seega mõningaid lähestikku asuvaid punkte pole otstarbekas järjest läbi sõita, kuna otseteed puuduvad, ja etappide sõidetavus lisab punktide ühendamisele dimensiooni, mis tavarogainis puudub.

Näiteks esimesel Bike Xdreamil alistas võistkond Säärane Mulk – Alar Viitmaa, Rein Eiger, Raivo Nõmm – konkurendid optimaalsema punktide ühendamisega; näiteks jätsid nad võtmata teisel pool sood asuva KP 57. Kokkuvõttes sõitsid võitjad läbi lühema tee, aga kogusid rohkem punkte, kui tugevatest

Esimese Bike Xdreami start, foto: Sven Luks

rattaorienteerujatest ja seiklussportlastest koosnenud konkureerivad võistkonnad.

Stardipauk kõlab kell 12.00 ja võistkonnad suunduvad Võsu ümbruse metsadesse. Lahemaa rahvusparki maastik on meeldivalt mitmekülgne hõlmates nii siledaid asfalt-, kruusa- ja metsateid kui ka põnevaid kiviseid singleid, rohtunud metsasihte ning liivaseid rannaradasid. Tervet võistlusala katab regulaarne sihivõrk. Valdavaks metsatüübiks on hõre nõmmemännik ning liivane pinnas kindlustab selle, et rajad ei muutu ka vihmade ilma korral mudaseks. Kokkuvõttes on maastik ilus ja loodan, et jätab osalejatele meeldiva mälestuse.

Kõik kontrollpunktid asuvad teede, radade, sihtide ja lagedate ääres ning on rattaga hästi läbitavad. Osav rattur peab rattalt maha astuma vaid mõned korrad võistluse jooksul.

Et kaarti oleks rajal olles mugavam käsitleda olen vähendanud mõõtkava ja kaardilehe mõõtmeid. Seejuures püüdsin vältida loetavuse halvenemist, timmides teedevõrgu

sümboleid jämedamaks ning muutes MTBO-ISOMile vastavalt hooned, kivid ja elektriliinid halliks, et silmatorkavam must värv tähistaks ainult teid ja sihte (vt hallide kividega fragment).

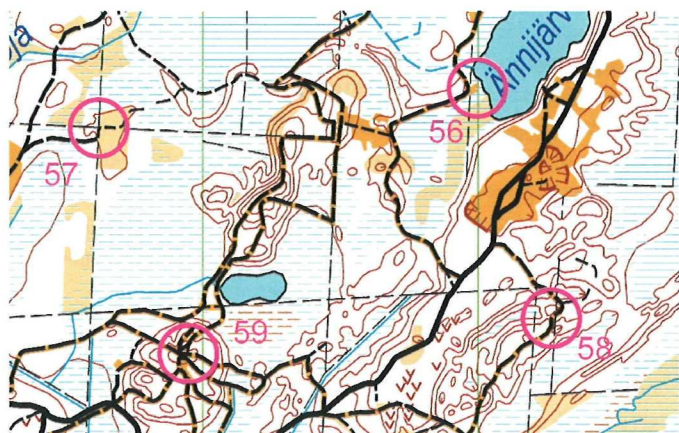
Kontrollaeg kukub kell 16.00. Hilinenud võistkondi trahvitakse KPde tühistamisega vastavalt alljärgnevale loogikale: 16.00.01-16.05.00 – miinus 1 KP, 16.05.01-16:10.00 – miinus 2 KPd, jne. Kuna rattaga on finišisse tagasijõudmisega raskem prognoosida kui jalgsi, siis on trahvisüsteem TAOK rogainiga

võrreldes natukene leebem ja miinuspunktid kogunevad 5 minuti kaupa.

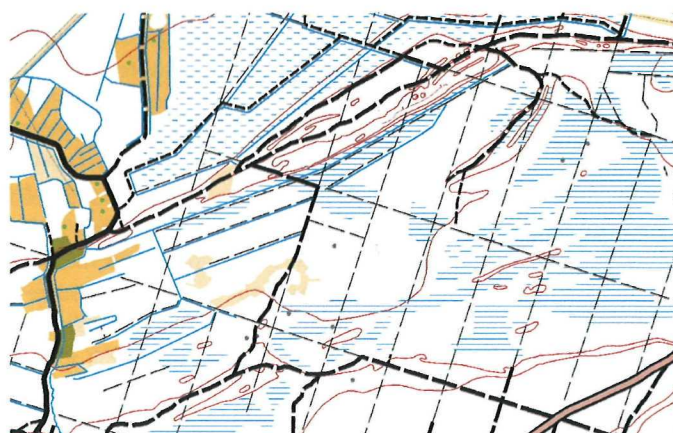
Olen kutsunud Bike Xdreamile võistlema oma rattaorienteerujatest sõpru lähiriikidest. Eelmisel aastal läksid kahe võistlusklassi esikohad välismaale – EthicSport (Läti) võitis segavõistkondade ja Team MTBO Finland (Soome) naiskondade arvestuses. Sel aastal peaks osalevate riikide nimekirja lisanduma ka Leedu ja Venemaa, aga võib-olla ka Poola ja Rootsi. Teen endast parima, et pakkuda osalejatele toredate võistluse.

Kõige kiiremad naised, foto: Sven Luks

2009 Kõrvemaa kaardifragment

2010 Võsu kaardifragment

Tuhandekesi Rootsis ehk 18 aastat hiljem

Selle loo kirjutasin 1992. aastal. Sel ajal 1000 eestlase sportimisreis välismaale (senise spordiajaloo suurim) ajakirjanduse tähelepanu ei väärinud. 18 aastat hiljem saadan loo orienteerujate OMA väljaandele.

1992. aastaks olin mõne korra Soomes võistelnud, kodus korraldanud N.Liidu esimese 5-päeva-orienteerumise 1967. aastal Valgast Käärikule ja 1979. aastal Sulaoja Kiirusemäelt 5-päevaku 2500 osalejale. Rootsi O-Ringen oli aga jahmatav spordipidu. Paljud selle peo korraldusvõtted, mis meie jaoks olid siis uudsed, on tänases Eestis juba tavapärased.

O-RINGEN, maailma suurim orienteerumine on Rootsi 5-päevak. Aastakümnetega kasvas osavõtjate arv 16 000-20 000ni. N.Liidust väljasõiduloo ja viisa saamise raskuse, aga ka suure osavõtukulu tõttu oli O-Ringen meile ainult unistus.

1992. a. O-Ringen toimus Stockholmist 50 km lõuna pool Södertäljes. Korraldajail tuli idee kutsuda eelmisel aastal taasiseseisvunud Balti riikidest võistlema 3000 osavõtjat, igast riigist tuhat. Ja teha neile uskumatu kingitus – kanda nende kulud! Mõeldi üürida laevad, sõidutada-majutada baltlased laevadele, vedada sealt bussidega võistlema. Lausfantastika –3000 uue ja tundmatu näo eest hoolitsemine ja igaühe kohta 2000 SEKi osavõtukulu tasumine, meile 1000 viisa ja laevapileti hankimine.

Mida aeg edasi, seda reaalsemaks asi muutus. Ideega liitus firmasid, nende seas tõsis konkurents saada baltlastega tegelemise õigus endale. Esialgul oli meil 1300 soovijat. Ette seati filter: kutsutakse ainult Eesti klubide liikmeid. Algas massiline klubistumine. Vanade klubide Ilves, Orion ja Kape liikmete arv kahekordistus, tekkis palju uusi: Heering, Käbi, Orvand, Järva Karud jt. Siis selgus, et kohalesõit tuleb tasuda endal. Kalli sõiduhinna tõttu vähenes soovijate arv 1015-le. Neist 823 arvas end võistlejaks, ülejäänud – kaasasõitjaks. Kohalejõudjaid oli veidi vähem.

Kohalesõidu põhiraskuseks kujunes 1000 laevapileti üheks päevaks reserveerimine ja nende hind. Kalli otseliini kõrval sõideti üle Helsingi-Turu-Naantali ja bussiga isegi Viiburi kaudu. Sadade eestlaste üheaegne ränne tekitas laevaliiniidele kartuse – nii suure viinamüüjate hulga suhtes on nad võimetud (viinamüük oli peamisi valuuta hankimise viise).

Orienteerumislit saavutas leppe ja klubid said karmi korralduse – laevadel ja võistlustel on viinamüük rangelt keelatud. Taskuraha soetamiseks lubati võistlustel korraldada kodukäsitöö müük.

OSAVÕTUKLASSID

O-Ringenile kutsuti kõiki liikumisvõimelisi huvilisi, tasemest olenemata. Öeldi: kes ei jookse, kõndigu. Kes ei kõnni, sõitku ratastooliga (eraldi klass ja rada). Juhendis pakuti välja 80 põhiklassi ja eriklasse otseregistreerijatele, jalutajatele, ratastoollastele, laste nõõrirajale jmt. Tegelikult jaotati kuni 20 000 osalist 125 klassi, neist soo, vanuse, taseme ja rajapikuse järgi 115 põhiklassi. Stardi kestuseks planeeriti 300 minutit, igasse klassi mahtus kuni 300 osalist. Oli samaväärseid rohkem, tehti 2, 3 või enam alaklassi. Näiteks tähendas klassiindeks H35AL2 – härrad 35, A-tase, pikk (long) rada, teine alaklass. Auväärseim klass oli H85, kus osales ka kunagine IOF president Bertil Nordenfeldt.

STARDID

20 000 osavõtja metsa saatmiseks ehitati iga päeva maastikule 8 stardipaika. Need asusid finišist 1-5 km kaugusel. Paljude ja kaugele viidud stardipaikadega saavutati planeeritud tulemus: pikk starditee sobis ka eelsoojenduseks ning osavõtjad hajutati suurele maa-alale. Kuumade ilmadega tegid joostes soojendust peamiselt nooremad. Vanemate hulgas olid au sees nii enne starti kui ka pärast finišit lihaste venitamise harjutused. Need aitasid vältida raja alguses rebestusi, pärast võistlust lihaste kangeks või valulikuks muutumist. Startimineku teel olid varustuse kontroll (nõutav pikk riietus, metallnaelte keeld, nõuete rikkujatele annetati sobiv pruugitud varustus), joogivesi ja käimlad.

Osavõtjate suure arvu tõttu (klassis 200-300 osalist) kestis start kella kaheksast üheni (5 tundi ehk 300 minutit). Sellega hoiti ära võistlejate ülemäärane koondumine rajal ja finišis. Stardid loositi nii, et eri päevadel tuli osavõtjal startida nii ees (jahe, jälgedeta,

kastemärg), keskel kui ka taga (ilm kuum, metsas palju jälgi).

Stardikorraldus oli standardne, rajanes iseteenindamisel ja kulges vaikuses. Ainsaks heliks olid täisminutit märkiva stardikella piiksud. Kontrollkaart ja legend tuli korda seada eelstardiminutite jooksul. Kaart tuli haarata pärast stardihetke. Orienteerumine algas stardist 100-200 m kaugusel.

FINIŠIPAIGAKS

oli lai tasane rohumaa, kus kahel pool finišikoridori oli avar ala pealtvaatajatele. Sinna olid märgitud liikumiskoridorid ja istumisalad. Finišikoridori lõpus olid suured stendid tulemustega. Seal olid näha 115 klassi tulemused samal päeval ja kokkuvõttes. Finiši juures olid duššikompleks, WCd ja kaubandusvõrk. Kuna finišist käis 6-7 tunni jooksul läbi kuni 20 000 inimest, oli võimas duššindus omaette atraktsioon. Väljale oli ehitatud kaks suurt varjestatud platsi – meestele 80, naistele 40 pidevalt töötava duššikohaga. Sooja veega pesijate rivi lõpp kadus kaugusse. Vee äravooluks kaevatud kilepõhjalises kraavis voolas vett oja jagu. Läheduses oli kuivkämilate patarei – 40-60 tööstuslikult toodetud ruutmeetri suurust plastmajakest. Rivi taga kurseeris paake vahetav transport.

Linnastunud orienteerujad (ja paljud teisedki) armastavad vabal ajal maal puhata. O-Ringeni päevast sebis iga osavõtja 3-4 tundi võistluspäigas. Lakkamatu inimeste voog (5-7 km pikk, 2-4 inimest kõrvuti) pulseerus 5-6 tundi bussipeatuste, finiši-, stardi- ja duššipaiku ühendavates suundades. Raja läbimisele kulus, olenevalt klassist, 30-90 minutit. Pärast pesemist ja riietumist jäädigi finišiplatsile veel pikaks ajaks. Klubide või perekondade kaupa pandi maha seljakotid, klapptoolid ja -lauad, söödi-joodi, päevitati, vaadati võistlust, ergutati finišisse saabuvaid tuttavaid. Naised tegid näputööd, lapsed mängisid, 2-3 tõukoera omanikud patseerisid ringi. Tulemuste-stendide esine maa tallati mustama. Saadi kokku tuttavate ja konkurentidega. Taas räägiti oma metsalugusid ja arutati läbi tekkinud vead.

MAASTIKUD, KAARDID, ORIENTEERUMINE

Orienteerumise Skandinaavias teevad eestlastele eksootiliseks kaljumaastikud. (Skandinaavias on kasutusel meile tundmatu mõiste – kontinentaorienteerumine e. mandrilorienteerumine väljaspool Põhjamaid.)

Kuigi kaljujooks on raske ja ohtlik, on see meie jaoks elamuslik. Suured graniitrahnud, järsud kõrged kaljuseinad, ülevalt avanevad vaated kauguses sinetavatele mäeaheli-

kele, metsadele ja järvedele – see on tasu Põhjamaale reisimise eest. Nende maastike nukiline, lõheline ja astanguline pind, rohked kivid ja paks samblakord lõhuvad meile harjumuspärast jooksurütm. Muutub jooksuviis – sujuv liikumine asendub sageli hüplemise-karglemisega. Märjal kaljul on ohtlik liikuda – kaldpinnal kasvav sammal libiseb ära, jalg sattub samblaga kaetud lõhesse. Selle häda vastu aitavad kaljunaelttega nogid ja sadade radade läbimisega saadud osavus. Osavaks saab vaid põhjamaal elades või seal treenides.

Kaljumaastiku kõvale kuivale, kidura rohuga pinnasele jäljelohasid peaaegu ei tekkinud. Maastiku joostavus võistluste kestel kuigi palju ei muutunud. (Meie maastikel on ees või tagapool startimise erinevused sageli suured.)

Veidi koomilised nägid võistlustel välja kaljudel kulgevad rajad ja sihid. Nende hõredas metsas nähtavaks tegemiseks märgiti kaljuradu kollaste plastlintidega ja sihte kaljunukkidele kollase värviga.

ROOTSI KAARDID

Ei näidatud, kus on hõreda metsaga kaljupind ja kus hariliku metsaga moreenpinnas. (Soomes näidatakse avakaljupinnad halliga ja üksikute puudega mets poollagedana). Esmakordselt Rootsi tulnud on kaardi järgi raske arvata, milline on maapind ja metsa tihedus.

LIIKLUS

on massiürituse korraldamise põhinumbreid. Rootsis algas hea korraldus välismaalaste laadusa toimetamisega sadamaist ja lennuväljalt laagripaika. (Baltlaste diiselbusside diisli-maksu tasusid korraldajad). Võistluste ajaks oli Stockholmist võistluspaika korraldatud rongiliiklus eriplaani järgi. Tore oli laagri eripeatuses istuda rongi sildiga O-RINGEN.

20 000 osavõtja sõidutamiseks olid korraldajad saanud sponsoreilt 6-7 päevaks tasuta kasutamiseks 150 (!) linnaliinibussi. Iga päev töötasid eribusside liinid laagri ja 20-50 km kaugusel asuvate võistluspaikade vahel. Tavalisuse vähemaks häirimiseks sõitsid bussid 5-kaupa kolonnis. Ristmikel olid suured viidad ja politseiautod. Ummikute vältimiseks oli isiklike autode kasutamine tugevasti piiratud. Pealeistumist korraldasid loendajad - istekohtade täitumisel saadeti ette järgmine buss. Õhtuti vedas eriliin osalise avamisele, pidudele ja lõpetamisele.

KÄIMLAD

on üks näitajaid, mis kajastab riigi majandus- ja kultuuritaset. Väikevõistluse tase algab lihtsast maasse kaevatud rakete ja varjega väliehitusest. Tšehhid kasutavad juba töös-

tuslikke istmeid ja vahetavad plastkotte. Ka Finlandiahihtol on lumises metsas ootel kena iste, kuid stardijärve kaldal ning pärast suurte järvede ületamist metsa jõudes käib ridade viisi massiline soristamine. Vasaloppet suutis stardipaika väikesi puitmajakesi ehitada. Kõik kahvatub O-Ringeni ja Šveitsi 6-päevaku ees. Finiši lähedal on kenas reas 40-60 tööstusliikult toodetud plastmajakest.

SPONSORID, REKLAAM, INFO

Suurvõistluste kõrgtasemel korraldamine tekitab suuri kulusid. Kõik vajalik saadakse kokku stardimaksudest, kõrvalmaksudest (kämping, telkimine, eritranspordi kasutamine, litsentside müük jm.) ja sponsorite toetusest. Paljude sponsorite toetus ei ole rahaline, vaid materiaalne – näiteks 150 busi tasuta kasutamine, rajatiste ehitusmaterjal. Firmad ostsid reklaamiõigusi nii üksikuteks päevadeks kui ka kogu võistluse jaoks. Firmalogod tuletasid end meelde kõigis korralduspaikades, rinnanumbreil, võistluskaartidel ja eritrükistel.

Imetlemist vääriskohalik ajaleht, mille värskel numbril oli iga päev 16leheküljeline värivitrükis eriväljaanne. Fotode ja teksti kõrval oli seal 125 võistlusklassi koondarvestuse 20 parema tulemused, nende ajad ja kohad eelmisel päeval. Tasuta leht ootas igal hommikul bussiga starti sõitjaid.

Täielik protokoll oli õhtuks välja pandud võistluskeskusesse.

LAAGER

Suure osa 3000 baltlase vastuvõtumuredes lahendas rootsi armee insenerirügement. Õppuse korras löödi heinapõllule üles 250 kaheteistkohalist ahjuga sõjaväetelki. Igaühele kingiti must magamismatt ja kruus-kauss (neid kohtab eesti välilaagrites tänaseni). Moodustus lipuväljaku, tänavate ja kvartalitega linnak. Igas kvartalis oli köögi-auto. Seal tehti kuuma vett ja jooki, suppe ja putrusid, anti välja kuivprodukte. Toitu jagati kaks korda päevas *talonge kasutamata (!)* – võta oma kvartali köögist! Pakuti sõjaväelao (!) produkte: kohv, suhkur, kakao, šokolaad, küpsised, pasteet, kisellipulber.

Laagri põllule rajatud veevärk ja WCde süsteem olid meie mõistes omaette ime. Erifirmade tööna olid paigaldatud kerged, tööstuslikult toodetud konstruktsioonid ja torustikud. Reovesi suunati kõrvale rajatud tiiki, kust paakautod selle pidevalt ära vedasid.

Kaugemal elavad põhjamaalased tulid enamasti kohale oma rändmaja-autodel. Selles oli magamiskohti vähemalt kuuele, gaasipliit, külmik, teler, dušš ja WC, aiamööblit ja sporditarbeid. Kuigi pruugitud FIAT maksis näiteks 400 000 (tollal meile üüratu

summa) krooni, on selles perekonnaga reisisimine odavam, kui tasuda hotelli, restorani ja sõidupiletite hind. Mitmest tuhandest matkautost moodustus kahe küla põldudele suur autolaager. Üht tuttavat otsides suutsin kahe tunniga läbi käia vaid osa sellest laagrist. Siis loobusin ja otsisin ta üles järgmisel päeval stardis stardiminuti järgi.

FRILUFTSLIVEN e.VABAÕHUEL

Pärast võistlust jätkus vabaõhuelu laagris. Minda järve ujuma, metsa marjule, sõideti rattaga, pilluti palli või lennutati taldrikuid. Päevitati. Tihti kutsuti laagriservas asuvasse kirikusse või õhtuks armeelaagrisse peole. Eesti laagri komandandi Mati Poomi juurest said klubid möödunud võistluspäeva tulemused ja uued radadega kaardikomplektid. Algas "haavade lakkumine" – kaardi järgi tuletati meelde ja räägiti üle selle päeva metsalood. Õhtu jõudes pandi sooja toidu valmistamiseks käima priimused.

Elamine ja olemine oli kogu Rootsis oleku ajal kombekas – ei näinud ühtki lallavat inimest või seltskonda. Siiski oli hiigelvõistlus kuidagi anonüümne, kus osavõtjate ja korraldajate vahel kontakte kuigivõrd polnud.

AVAMINE JA LÕPETAMINE

peeti Almnäsi armeelaagri kontserdiväljakul. Avamisel löid erilise vaatepildi šoti torupilli-orkester, tuletõrjujad ja ratsanikud. Efektne oli laagri kohal madallennul tiirutav lennuk, katusel püsti võimlemisliigutusi tegev mees. Pööraseks läks vaatamäng kõrgema pilootaazi ajal, kui tehti surmasõlmi ja sõideti pea alaspidi.

Autasustamine kestis mitu tundi. Esmalt kutsuti lavale kõigi (üle 100) klasside võitjad. Aplaus kuulus nii jooksjale, klubile kui ka tema maale, käepigistus, musid ja auhinnad ainult talle. Samaviisi austati teisele ja kolmandale kohale tulnud.

LÕPETUSEKS

1992. aasta O-Ringen oli rootslaste suurepärane kingituseks Eesti Orienteerumislidu liikmeile – klubidesse kogunenud orienteerujaile. Aktiivsed võistlejad ja muiduhuvilised said näha orienteerumise Meka, Skandinaavia olusid, võistlemise ja korraldamise maailmataset. Ning võrreldes enda taset sellega. Kahjuks ei suutnud terve hulk Eesti 38 orienteerumisklubisse koondunud võistlejaid ning aktiviste saabunud turumajanduse tingimustes endale Rootsi-reisi sõidupiletit osta. Minul õnnestus oma klassis esimese 30 hulka tulla (parima mitte-põhjamaalasena) ainult 5 päeva aegade summas.

Nimi, võistlusklass, klubi

Tõnis Erm

H21 RO
TA OK

Sünnipäev, elukoht, perekond

18. jaanuar 1982
Tallinn, Nõmme
Abielus

Haridus, töökoht, amet

MSc – Ettevõtete juhtimis- ja
kontrollsüsteemid, Hanken
– Rootsi Äriülikool Helsingis
BSc – Majandus ja Ärijuhtimine,
Stockholmi Kõrgem
Majanduskool Riias
Ironstem OÜ – oma ühe-mehe
konsultatsioonifirma
Finantskonsultant

Milline on Sinu tavaline tööpäev?

Olles omaenda tööandja on mul suur paindlikkus oma tööaja üle otsustada. Kuna põhiliselt on minu töö arvutiga, siis töötan valdavalt kodus või ka avalikes kohtades (söögikohad, raamatukogud). Alustan hommikul ning töötan „tavaliselt“ kuni kella 12-13ni, siis treening, pärast trenni töötan veel kuni kell 17-18ni. Kui olen pikalt ära olnud või projekti tähtaeg läheneb, siis kipuvad ka tööpäevad venima üsna pikkadeks ning vahel töötan ka hilisõhtuni.

Kui suure osa ajast võtab tegelemine Xdreami sarjaga? Kas see on Sinu põhitöökoht ja -sissetulek? Kuidas ligikaudu

ühe Xdreami võistluse ettevalmistamine käib, kaua selleks aega kulub, kellega pead võistluse toimumise kokku leppima? Kui suur on Xdreami korraldusmeeskond? (need on vaid suunavad küsimused, kirjuta sellest teemast, palju ja mida oluliseks pead!)

Pakun, et töötunde tuleb aasta peale kokku 2-4 kuu jagu (arvestades 8tunnise tööpäevaga). See on tööga võrreldes siiski kõrvaltegevus, mis küll hooaja algusele eelnevatel märtsis-aprillis ja minu peakorraldatavate võistluste eelsetel perioodidel domineerib muu töö üle. Sissetuleku mõttes on see siiski ainult hobi.

Võistluse ettevalmistamine jälgib üldjoontes järgmist protsessi: maastiku

valik, võistluskeskuse kokkuleppimine, raja esialgne planeering, kooskõlastused, rajalõikude testimine ja parandused, kohtunike ja varustuse koordineerimine, kaartide vormistamine. Vajalikud kooskõlastused: vallavalitsus(ed), Keskkonnaamet, Maanteeamet, RMK, Politsei, Päästeamet, oluliste territooriumide/rajatiste omanikud ja muud maaomanikud. Keskmiselt kulub võistluse ettevalmistamiseks 3-4 kuud (alates esialgsest rajaplaneeringust).

Kokku kuulub Seiklusklubisse Xdream 30 liiget, kellest on moodustunud sõpruskond, ja meil on tore 6-7 korda aastas kokku saada. Aastaringelt koordineerib sarja korraldamist valitud juhatus, kuhu hetkel kuuluvad Urmo Liblik, Kristjan Gans ja mina.

Sina ja orienteerumine? Millal alustasid?

Minu esimene metsaskäik oli vist koos emaga 6aastasena Tallinna orienteerumiseljapäevakul Männikul, aga sellest võistlusest on mul alles vaid üksikud mälupeeglid. Teine võistlus, mida täpsemalt mäletan, oli Pirita neljapäevak, kui olin 8aastane, kus läbisin raja koos isaga – isa orienteerus, mina käisin peale, et ärme vaata kaarti, jookseme juba kiiremini. Samal aastal tegin veel neli päevaku starti, neist kaks üksi. Nööri- või tugirajal pole ma kunagi osalenud.

9ndal eluaastal avastasid, et suudan M12 klassis võistelda esikoha nimel ning esimene võidurõõm oli nii suur, et neelasin „sööda“ alla. Sellest ajast alates

olen teinud üle 20 stardi aastas, aga järgmisel viiel aastal käisin ainult Tallinna neljapäevakutel ja linnaümbruse väikestel võistlustel.

TAOK president Ilmar Kirjanen võttis mind 14aastasena esimest korda kaasa Eesti meistrivõistlustele Prangli-Poka kaardil. Tegin raja lõpuosas ühe suure 5minutilise vea ja olin lõpuks M16 klassis pronksil, kaotades võidu vaid paari minutiga. Järgmisel aastal parandasin oma vead, võitsin Eesti meistrivõistlustel esimese kulla ja osalesin M18 klassis Balti meistrivõistlustel.

16aastasena hakkas mind kimbutama tagumise reielihase vigastus, millele järgnesid järgmistel aastatel erinevad jalahädad. Vigastuste tõttu ei suutnud ma tõsta jooksutreeningu mahte oluliselt üle 1000 kilomeetri aastas ning seetõttu kannatas minu areng jooksjana. Põhivastupidavuse treeninguna tegelesin palju suusatamise ja rattasõiduga.

Millised on Sul o-eesmärgid 2010. a?

2010. aastaks täitmata eesmärgid ei ole. Suureks eesmärgiks lõppeval aastal oli võita medal rattaorienteerumise MMilt. (Tõnis võitis juulikuus rattaorienteerumise MMil Portugalis sprindis hõbemedalit. - toim)

Kuidas suhtuvad orienteerumisse Sinu pereliikmed, töökaaslased ja sõbrad?

Kõik minu pereliikmed on orienteerumissõbrad. Kõige esimesena sattus orienteeruma minu ema, kes kutsus orienteeruma mu isa, kes omakorda kutsus orienteeruma mind. Sellest aastast on minu armsaks abikaasaks Tuuli, kes näitab kohati orienteerumise suhtes üles

suuremat entusiasmi kui mina.

Kirjelda oma suurimat elamust seoses orienteerumisega!

Suurimat elamust välja valinud ei ole, aga mulle on meelde jäänud mõned väljakutsuvad võistlused ja erilised maastikud. Näiteks: Leesi ja Tapurla kivikülvidega maastikud Lahemaal.

2005 – Pariisi lühiraja EMV eeljooks. Olin selleks ajaks teinud oma elus ca 500 o-jooksu starti, aga sellist võsa polnud ma varem kohanud.

2007 – ratta-O Poola WRE 'ultra long' distantsil, mille läbimiseks kulus üle 2

tunni. Väljas oli varjus 37-38 kraadi, aga hõre nõmmemännik pakkus kehva kaitset lõõskava päikese vastu. Terve võistluse teine pool oli füüsiliselt paha olla.

2007 – ratta-O Soome MV pikk rada, mis kujunes mudas ja kaljudel üle 2,5 tunni pikkuseks ning üle poole startinutest katkestas.

Lisaks olen seiklusspordivõistlusi ette valmistades sattunud orienteeruma omapärastesse kohtadesse, kuhu orienteerumisevõistlustel kunagi ei pääse. Näiteks avastasin eelmisel aastal, et Harku paekarjäär asub maastik, mille kõrval Pariisi EMV eeljooks oli nagu jalutuskäik pargis.

Mida pead oma elu sportlikuks tippsaavutuseks?

Portugali MMi sprindil hõbemedalit.

Kas Sinu suveplaanidesse kuulub ka mingi kindel orienteerumisüritus, millest alati osa võtad?

Ei.

Kas ja milliseid harrastusi Sul veel on lisaks orienteerumisele?

Töö, Xdreami ja trenni kõrvalt ei jää üle aega. Olen mõned aastad tagasi olnud päris hea piljardimängija, mägimatkaja ning hobi korras tegelema ka filmiklipiide montaažiga.

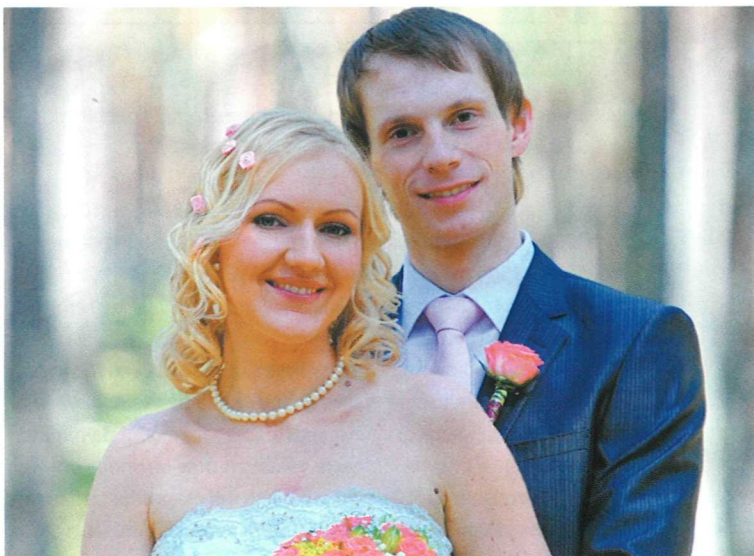
Kas loed ajakirja Orienteeruja?

Jah, olen olnud tellija juba teisest hooajast saadik. Ma julgustaks orienteerujaid ja toimetajaid kirjutama/otsima ajakirja rohkem lühikesi jutukeid paljudel erinevatel teemadel; st katta võimalusel rohkem teemasid/võistlusi, aga lühidalt. Samuti võimalusel trükkida ära kaardid koos liikumisteedega (2x põnevam kui ilma); kõige „igavamad“ on kõikide punktidega kaardid.

Tulenevalt minu huvialadest alustan tavaliselt ratta- ja suusaorienteerumise teemalistest artiklitest. Siis seiklussport. Ning lõpuks Sixteni veerg ja peale seda loen ajakirja kaanest-kaaneni läbi.

Milline on Sinu arvates praegu Eesti orienteerumiselu olulisim probleem?

Korraldajad teevad võistlustele vähe reklaami.

Rajameistrivõistlus 2010

Lõppes rajameistrivõistlus 2010, kus osales 17 tööd. Kuigi 16 tööd olid vormistatud digitaalselt, said žüri liikmed, kolm erineva generatsiooni meest: Arne Kivistik, Kalle Ojasoo ja Alar Assor kõik tööd kätte juba koodide all.

Võidutööd ei avaldata ajakirja selles numbris, sest seda kasutatakse (tösi, väikeste muugandustega) Suunto Games 2010 meeste eliitklassi rajana.

Väga pika ja põhjaliku analüüsi tegi rajameistrivõistlusele saabunud töödele hindamisžüri kõige auväärsem liige Arne Kivistik. Alljärgnevalt tema kommentaarid ja head näpunäited kõigile rajameistritele. Kindlasti aitab rajaplaneerimise põhitõdede tundmine kõiki võistlejaid, kuid erilist tähelepanu peaksid sellele pöörama junioride ja noortekoondise liikmed.

Arne Kivistik (H75):

„Vaatleme 2010. a rajameistrivõistlusele esitatud radade hindamist juhendis märgitud lõikude kaupa.

Raja planeering

Planeeringu ülesandeks on maastiku parimate osade ära kasutamine; ohukohtade ja keelualade vältimine; rajal teravnurkade ja vastujooksude vältimine, samuti keskuse, stardi ja finiši ümbruses liiklusvoo-gude ristumiste ärahoidmine. Planeerida tuleb KPrõngaste asetuse, nende numbrid ja ühendusjooned nii, et need oleksid hästi loetavad ja liikumissuunad ühemõtteliselt arusaadavad. Eesmärgiks seada orienteerumises mitmekesisuse pakkumine (vahelduvad etappide pikkused ja suunad ning KPde erinevatel KP etappidel). Etappide ristumised peaksid toimuma KPdest eemal ja võimalikult täisnurga all.

Sagedasim viga võistlustöös oli etapijoo-vedamine läbi järve või jõe (tuleb vedada lühimat teed mööda ringi). Suure arvu KPde tõttu oli radadel teravnurki ja vastujookse harva, ainult paaril juhul langes raja ristumine mõne KPrõnga kohale. Ristumisi oli rajal 0-4, enamasti 2.

Alla ei hinnatud raja esitamist 2 ringil 2 kaardi ja eraldi legendiga.

Legend

Legendi ülesanne on täpsustada (või korrata) KPinfot, ühtlasi aitab legend leevendada juhuslikkust kehva kaardi (halb paljundus, rajal kahjustatud) korral. Sellel võistlusel jäid legendipunktid saamata mitmel juhul legendi puudumise või selle vormistamise tõttu kaardi värvipinnale. Ühel juhul vähendati punkte legendi eraldi lehel esitamise eest. Võistluskaartide erineva kvaliteedi tõttu võisid ebatäpsused mõne legendi sisus jääda märkamata.

Vormistus

Legendi vormistamise puudused võeti enamasti arvesse legendi lõigus.

Seekord ei trahvitud: kui start ettenähtud paigast veidi eemale viidud; viimase KP number ei ole 97; üleliigne nr. 97 või stardi kolmnurk oli eemaldamata.

Rada peab olema kaardil vormistatud selgesti loetavalt ja liikumissuunad ühemõtteliselt arusaadavad. Sagedasemaid vormistuspuidusi

vormistamisel: legendis puudub tõusumeetrite summa, etapijoon läbib järve või laia jõe, KPde numeratsioon on halvasti loetav (numbreid on 2- või 3kordselt, numbrid katavad olulist topoinfot), KPrõngad liiga väikesed, osa rajast ei asu kaardipinnal(!?).

Joogi- ja raadiopunktid

said allahindluse, kui a) kumbagi oli vähem kui 2, b) need asusid liiga raja alguses või lõpus, c) joogipunkt asus autoteest liiga kaugel, d) raadiosides võis eeldada leviprobleeme. Sagedasim viga oli nende punktide ärajätmine või neid ei näidatud legendis ega kaardil.

KPsid seekord eraldi ei hinnatud. Ühel rajal oli 17 ühelaadset orvan-dipunkti, see tõi ühe miinuse.

Etapid

Varem pidi hea orienteerumise rada nõudma võistlejalt võrdselt head orienteerumiskust ja ka jooksu võimet. Siinkirjutaja ei tea, kas see põhimõte veel kehtib. Lihtsate kaartide ajastul kiputi üle tähtsustama jooksu. Tänapäeval ja eriti rajavõistluse kaardil võib KPde ja etappide suure arvu korral saada üle tähtsustatud orienteerumine.

STATISTIKAT

17 rajal esines 23-37, kokku 467 KPde. Keskmine etapipikkus oli eri radadel 370-600 m ja kõigil radadel kokku 510 meetrit.

65% etappidest olid kuni 350 m pikkused, neist 22% olid ca 100, 23% ca 200 ja 20% ca 300 m pikkused. 1% etappide pikkus oli 1000 m, pikemaid (kuni 1300 m) etappe oli kokku 1,5%.

(Võrdluseks: 1972 oli Eesti radadel kõige enam 300-500 pikkusi etappi, sagedasim pikkus oli 500 m).

35 aasta eest tehtud orienteerumise tehnika uuringud Eesti radade läbimisel näitasid selget seost etapi pikkuse ja valitava tehnikaviisi vahel. Arvatavalt kehtib suur osa neist seostest tänapäevalgi. Ja nimelt:

Kuni 100 m pikkusi etappe läbitakse valdavalt otse (asimutjooksu või asimutlugemisega). Umbes 200 m pikkustel etappidel tähtsustub suunaslugemine, ilmneb väike teevalik (etapi veatult läbimisel ei ole

	Võistleja	Etapid	Kõik kokku	Etapid	Kõik kokku	Etapid	Kõik kokku	Etapid	Kokku
Rada D:	Tarmo Klaar	30	47,0	30	50	29	49	89	146,0
Rada F:	Marek Karm	28	47,0	28	45	27	44	83	136,0
Rada H:	Priit Poopuu	29	47,0	30	45	26	44	85	136,0
Rada E:	Uve Nummert	28,5	47,5	27	44	26	44	81,5	135,5
Rada G:	Voldemar Tasa	27,5	44,5	29	48	25	43	81,5	135,5
Rada B:	Minija Pääslane	29	44,0	30	46	27	43	86	133,0
Rada C:	Timmo Tammemäe	29	46,0	26	42	26	45	81	133,0
Rada M:	Sven Oras	25,5	42,5	26	42	27	46	78,5	130,5
Rada O:	Sander Vaher	27,5	36,5	29	47	27	46	83,5	129,5
Rada P:	Eva-Maria Truusalu	28,5	45,5	27	42	26	41	81,5	128,5
Rada L:	Tõnis Laugesaar	26,5	39,5	25	42	26	45	77,5	126,5
Rada Q:	Eleri Hirv	28,5	41,5	28	36	26	41	82,5	118,5
Rada N:	Aleksander Shved	26,5	34,5	25	35	27	44	78,5	113,5
Rada I:	Uku-Laur Tali	28,5	40,5	25	34	23	31	76,5	105,5
Rada A:	Sergei Rjaboškin	23	32,0	23	35	23	38	69	105,0
Rada J:	Andres Rõõm	25	32,0	26	35	23	32	74	99,0
Rada K:	Rimmo Rõõm	22,5	29,5	25	34	26	35	73,5	98,5

variantide läbimisaegadel märgatavat vahet). Etapipikkus umbes 300 m on teevaliku murrangupunkt: a) esimene valik – kas otse või mitte, b) mitte otse valiku puhul – kustkaudu ja millist tehnikaviisi kasutades.

Üle 300 m pikkustel etappidel hakkavad märgatavalt toimima tõmbavate (jooned, selged pinnad) ja tõukavate (tihnik, risu, soo, tõus) orientiiride mõjud. Etapipikkustel 600 m ja enam võib ilmned nn. suur teevalik – võrdseina näivate teevariantide läbimisajad võivad erineda oluliselt – 1 min ja enam.

Suur KPde ja etappide arv suurendab rajal täppisorienteerumise osatähtsust. Kuid samas: a) vähendab rajal tempo- ja laadivahetamise võimalust, soodustades teevalikuta otsejooksu, b) soodustab võistlejate parve kogunemist ja parves püsimist, c) lühietappidel on suur jäljeloha tekke (pehme pinnas, kõrge rohi jmt) ja võistluse kestel tingimuste muutumise oht.

Etappide hindamine on rajavõistluse hindamisel raskeim ja subjektiivseim osa. 30 etapi korral vääriks iga etapp keskmiselt 1 punkti. Suure KPde arvu tõttu oli võimalik etapid kavandada maastikule nii, et peaaegu igale etapile tekkis vähemalt keskpärane orienteerumisu-

leanne. Samas ei saa 100 või 1000 m pikkuse etapi osakaal hindes olla samaväärne. Näiteks üks 1300 m pikkune avaetapp sai kõrge hinnangu, teisel sama pikal avaetapil oli 1100 m valikuta teejooksu ja lõpus vaid 200 m orienteerumist. Nulliväärilisi elementaaretappe oli radadel õnneks vähe, kuid "poolepunktiseid" teevalikuta või vähest keskendust nõudvaid etappe ikka leidis.

Rajameistrivõistluse juhendi viga: Juhendis oli $h = 5$ m, kaardil 2,5 m. Hindaja (A.Kivistik- toim) ei kontrollinud, kumba suurust legendis arvestati.

Kuhu suundud, tehniliselt raskeim orienteerumine? Kas raskeimal, 14 km rajal peaks olema 40 KPd ja 40 tk 350 m pikkust etappi ning lugemisvajaduse suurendamiseks veel 20 korrektselt planeeritud raja ristumist?"

Kalle Ojasoo (M50)

Suunto Games 2010 rajameister:

„Kuigi ülihead esitust ei saabunud, oli raja planeerimise tase kõrge. Selle eest said minu käest maksimumi (30 punkti) 3 võistlejat – B, D, H.

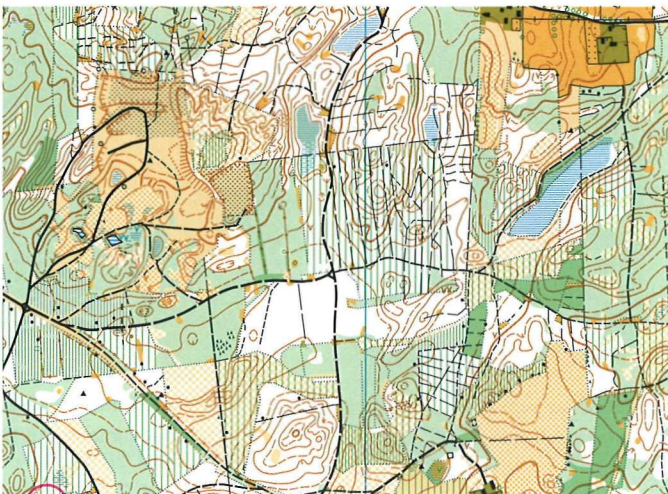
Punkte kaotati sootappide, teravate tagasipöörete, ühevandiliste teejooksu etappide sisseplaneerimise eest, samuti võimaliku vastujooksuvariandi tekitamise eest finišikoridoris.

Vormistamine: mitte ühelegi võistlustööle ei olnud paigutatud R-ruute (tagavara kompostrijäljendi jaoks).

Kokkuvõtteks: sain piisavalt ideid ja väga häid etappide planeeringuid, mida saan kasutada teiste radade tegemisel.“

Rajameistrivõistluse korraldustiim koosseisus Rene Post, Sixten Sild ja Maret Vaher õnnitlevad võitjat ja tänavad kõiki osavõtjaid.

Kokkuvõtte tegi Maret Vaher

Reklaami avaldamise hinnad

1. Eesti o-võistluskutsete avaldamine (must-valge):

- 1.1. suurus kuni A7 60 kr.
 - 1.2. suurus kuni A6 125 kr.
 - 1.3. suurus kuni A5 250 kr.
 - 1.4. suurus kuni A4 500 kr.
- (korduskutse avaldamine -30%).

Värvilised võistluskutsed reklaami hinnaga.

2. Reklaami avaldamine (sisemised leheküljed):

- 2.1. suurus kuni A7 värviline 400 kr.

2.2. suurus kuni A6 värviline 800 kr.

2.3. suurus kuni A5 värviline 1600 kr.

2.4. suurus kuni A4 värviline 3200 kr.

3. Reklaami avaldamine (tagakülj)

A4 värviline 4000 kr. (kordusreklaami avaldamine -30%).

Eesti Orienteerumislüüdi liikmetele on reklaami avaldamisel soodustus -50%. Võistlusmaastike sulgemise teadete avaldamine on tasuta.

EMV Sprint 2010 – kuidas paremini?

20. augusti päikesepaistelisel päeval toimusid Tallinna Botaanikaaias Eesti meistrivõistlused sprindidistantsil. Hea võistluskeskus, mahukaim võistluseelne lisainfo, suurepärane kommentaator, soojenduskaart võistlejatele, ülimalt täpne ja detailne võistluskaart, tehnilised punktid, vaheldusrikas rada jne. Ometigi jäi nii mitmelegi võistlejale hinge kaotuskibedus oma luhtunud tulemusest või maha mängitud medalist.

Eestlaslikult diskuteerin edasi vaid kriitilises võtmes:

1) Puudusid Eesti neli tugevaimat meest ja naist põhiklassides. Antud aps tulenes eelmise aasta lõpus EOLi kalendrit kokku pannes, kus arvestati kõiksugu välisvõistlustega, kuid sõjaväelaste MMiga, millele ei oldud veel antud hetkeks täpset ajakava välja pandud, ei osatud arvestada. Kui jõudis kätte 2010. aasta suvi ja võistlusteni oli jäänud umbes üks kuu, siis aegade kattumise avastamisel oli juba hilja planeeritud muutma hakata. Seda põhjusel, et nii EMV sprindi kui ka öiste võistluste korraldajad olid juba sõlminud kokkuleppeid kuupäevade osas ja teinud sellekohased ametlikud taotlused. Lisaks muidugi teiste vabade aegade puudumine kalendis.

2) Käesoleva aasta sprint erines varasemaist suurima tühistatud tulemuste hulgaga. Võrdluseks statistikat:

- 2003. - Rakvere - 4/165 - 2%
- 2004. - Puski/Hiiumaa - 10/198 - 5%
- 2005. - Rocca al Mare - 31/260 - 12% (palju keelatud aedade ületamisi)
- 2006. - Palmse - 29/252 - 12% (keelatud aia ületamisi ja midagi sarnast käesolevale aastale – kavala punkti vahele jätmine)
- 2007. - Mooste - 15/258 - 6%
- 2008. - Vanalinn - 17/307 - 6%
- 2009. - Põlva - 11/306 - 4%
- 2010. - Botaanikaaed - 42/299 - 14% (lühikestel o-etappidel punkti vahelejätmine)

42st tühistatust 23le sai saatuslikuks kontrollpunkt 60, mis kahe keeluala vahel asuvana jäi suurel kiirusel märkamata. Mittemärkamisele aitas kindlasti kaasa nii rõnga lõigatus (joone alla jäävate detailide parem esiletoomine) kui ka punkti numbri paiknemine (seoses keelualadega) rõngast natukene eemal. Vaatame antud punkti kaardil – selle punkti ohtlikkus ei paistnud eelnevalt silma rajameistrile, testjooksjale ega ka EOL volinikule.

Originaal

Mida oleks saanud teha teisiti?

a) punktirõnga lõikamata jätmine?

On justkui natukene parem, kuid oht järjekorranumbriga säilib.

b) järjekorranumbri paiknemine keelualade vahel?

Oht segi ajada numbrid 10 ja 11 ning joosta samamoodi 11st 12sse.

2010.07.29

Otsus nr. 749. Esitada Eesti Orienteerumislüüdi poolt taotlus IRF-ga (International Rogaining

Federation) liitumiseks. Otsus nr. 748. Kinnitada 2011. aasta rattaori-enteerumise Eesti MV korraldajaks TA OK ja

toimumiskohaks Hargla-Laanemetsa-Koiva. Otsus nr. 747. Kinnitada orienteerumisjooksu MM koondise koosseisu

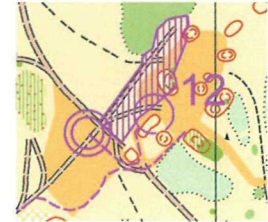
muudatus. Seoses Sander Vaheri mitteosalemisega orienteerumisjooksu MM-il kinnitada koondisesse Timo Sild.

3) Viimasesse punkti jooks lühematel radadel. Tähistatud rada lõppes rohelisega viirutatud mäe juures. Sealt edasi liikusid pikemad rajad Iru Rabasse ja lühemad finišisse. Rajamister tunnistab, et antud kontekstis oleks võinud/pidanud kaardilt kaotama lühemate radade punkti viiva joone. Vaadates võistlusgraafikuid, siis paar kahvatumat medalit mängiti ümber. Samas ei tohi unustada, et orienteerumine käib kuni viimase kontrollpunktini.

Oli:

Oleks võinud olla:

4) Aegade saamine finišikiire abil. Väljavõte EOL võistlusreeglitest "21.11 Sprindivõistlusel tuleb kasutada ajavõtuks valguskiirt finišijoonel. Märkeseadme kasutamine finišijoonel ei ole lubatud."

Käesoleva aasta kõigi võistlejate finišiaeg võeti vastavalt reeglile, kiir registreeris aja ning saatis selle edasi arvutisse, kus see seoti võistleja rannanumbriga. Finišijoonest mõni meeter edasi asuv finišijaam oli üksnes varuks ning seda ajavõtuks ei kasutatud.

Sprindis, kus stardiintervalliks on teatavasti üks minut, võib tekkida võistluse teatud faasides olukordi, kus finišeerub korraga palju inimesi. Kuna kiirelt saadud info seotakse arvutis võistleja rannanumbriga kohtunike poolt, siis tiheda finišeerimise korral võib tulla ette vigu, kus nt lähedavad finišeerijate rannanumbrid vahetusse, võistleja lõpetab üldse ilma rannanumbriga või siis tekib kiire läbimisi ühe isiku poolt rohkem kui üks. Sellest lähtuvalt on minimaalse aja jooksul keeruline kõikide eksimuste kohene parandamine.

Tänavu tuli korraldajatel hilisemalt parandada 11 võistleja tulemust – enamasti oli tegu mõnesekundilise erinevusega, mis õnneks medalikohti ei mõjutanud. Sellest kogemusest lähtuvalt teeb SK100 ka EOL juhatusele

ettepaneku järgmiste aastate sprindis kasutada kiirt vaid põhiklassides koos stardivärvava. Antud lahendus nõuab küll kahte finišikoridori, kuid vähenab ajavõtuapsusid ning võimaldab saada aega kümnendiku täpsusega. Teine pakutav alternatiiv on kõikides klassides finišiaja saamiseks kasutada käe/jalakiipi, kuid see nõuaks täiendavaid investeeringuid.

Arvamusi võib saata EMV 2010 korraldajate e-mailile info@sk100.ee. Kui edaspidi tekib motivatsiooni, võib loota, et antud seltskonnale ei jää võistluste korraldamine viimaseks.

PS. Kas lillat värvi lisalegendid olid jooksu pealt paremini loetavad?

SK100
EMV sprint 2010 rajameister

c) järjekorranumbride paiknemine keelualas?

Silmatorikavam, kuid keeluala mõistes ebakorrektn.

d) punkti ärajätmine?

Halb etapp visuaalselt.

TULEMUSED

M14	1810m 13 KP		
1.Janeik Piirisild	Võru	11.11	
2.Märten Henrik Pais West		11.59	
3.Vadim Shved	SRD	12.20	
M16	2220m 16 KP		
1.Kristjan-Martin Kirjanen	TAOK	12.55	
2.Tõnis Laugesaar	Rakv	13.13	
3.Raid Vellerind		15.44	
M18	2320m 21 KP		
1.Aleksandr Shved	SRD	12.47	
2.Taanil Tooming	Kobras	13.57	
3.Rene Post	Kobras/PSK	14.14	
M20	2500m 24 KP		
1.Lauri Sild	Võru	13.49	
2.Tauno Tiirats	Ilves	14.08	
3.Marek Karm	KEKRSK	14.50	
M21	2920m 23 KP		
1.Kristo Heinmann	Ilves	14.16	
1.Peeter Pihl	Tammed	14.16	
3.Timo Sild	Võru	14.27	
M35	2320m 21 KP		
1.Sergei Shirokov	SRD	13.26	
2.Margus Marrandi	JOKA	13.37	
3.Aivar Leht	Okas	13.38	
M40	2380m 16 KP		
1.Ville Vinkel	West	13.14	
2.Armo Hiie	Kape	13.34	
3.Raul Hindov	TON	14.02	
M45	2280m 17 KP		
1.Rein Rooni	Orvand	13.52	
2.Vladimir Savinov	SRD	14.22	
3.Toomas Mast	HOK	15.04	
M50	2280m 17 KP		
1.Maido Kaljur	KEKRSK	12.45	
2.Eduard Pukkonen	KEKRSK	13.06	
3.Tauno Piirikivi	RAE ROK	13.54	
M55	2120m 16 KP		
1.Riho Männi	Lehola	14.40	
2.Kai Willadsen	TON	14.53	
3.Aimur Raudsepp	JOKA	16.27	
M60	1910m 16 KP		
1.Heikki Kyyrönen	TON	13.22	
2.Peep Koppel	Koop	13.23	
3.Ilmar Kirjanen	TAOK	13.47	
M65	1910m 16 KP		
1.Mihkel Mälder	KEKRSK	12.13	
2.Mati Poom	TON	14.13	
3.Georg Sooberg	Võru	14.46	
N14	1590m 12 KP		
1.Marianne Haug	Võru	10.54	
2.Kirke Timmusk	SRD	11.51	
3.Liina Vesilind	SRD	12.00	
N16	1810m 13 KP		
1.Margret Zimmermann	Kape	10.17	
2.Kristiine Aluvee	Otepää SK	11.06	
3.Madli-Johanna Maidla	Kobras/PSK11.47		
N18	1850m 15 KP		
1.Kaia Kivikas	Ilves	11.43	
2.Daisy Kudre	Peko	11.47	
3.Kerstin Uiboupin	Võru	12.01	
N20	1850m 13 KP		
1.Piibe Tammemäe	Orvand	11.17	
2.Adele Puusalu	Kobras	11.18	
3.Hannula-Katrin	Pandis Ilves	11.27	
N21	2250m 20 KP		
1.Edit Kannel	Rae	15.45	
2.Karmen Alnek	Võru	16.19	
3.Ingrid Vehlmann	Mercury	16.38	
N35	2120m 16 KP		
1.Marje Venelaine	Tammed	15.03	
2.Heidi Sild	West	15.30	
3.Pilvi-Heli Vettik	Rae	16.25	
N40	1830m 15 KP		
1.Marje Viirmann	Harju KEK	12.36	
2.Merike Paapson	TON	14.49	
3.Anneli Rämmann		15.47	
N45	1830m 15 KP		
1.Airi Alnek	Võru	13.20	
2.Riina Laev	Mercury	14.46	
3.Meeli Kerem	MARU	18.34	
N50	1700m 14 KP		
1.Siiri Poopuu	JOKA	11.45	
2.Gea Rennel	KEKRSK	12.43	
3.Ülle Kadak	Lehola	12.57	
N55	1590m 15 KP		
1.Vaike Tomann	Ilves	13.43	
2.Marika Pilt	West	13.59	
3.Niina Karnit	SRD	15.01	

Parima tulemuse oleks andnud ehk a ja b variandi sümbioos, kuid see on tagantjärele tarkus.

